

Vytauto Didžiojo kariuomenės žygis 1410 m. vasarą.

Pažymėtini įvykiai prieš 10 metų.

1920 metų liepos mėnuo.

- 1 d. Iki 1920 m. liepos mėn. pradžios lenkai buvo įsibrovę į Lietuvos teritoriją iki šios linijos: Turmontas — Smalvos — Pakalniai m. — Lyduokių m. — Pabaiskas — Sližiai — Gudonys — Gegužynė — Neris iki Grabelių — Kazokiškis — Vievis — Jagelionys — Trečionys — Gervėnai — Kolesnikai — Alovė — Ilgeninkai — Merkinė — Nemunas — Augustavo perkakas — Marychos upė — Budviečiai — Balonės ežeras — Galadusio ežeras — Berezinkai — Vaičiuliškiai — Eišišškiai — Vištytis. Įvykdavo susirėmimų su mūsų kariuomene ir partizanais.
- 4 d. Vievio rajone lenkai puolė mūsų sargybą ties Jurzdika.
- 5 d. Kalvarijos rajone lenkai užpuolė mūsų sargybą Aleksandravoje.
- 6 d. 4 val. lenkai išėjo iš Daugpilio miesto ir tvirtovės. Prasidėjo lenkų traukimas nuo bolševikų Lietuvos teritorijos ribose.
- 7 d. Įsakyta mūsų kariuomenei susitikus su bolševikais skirti karininkus parlamenterus ir vengti kruvinių susidūrimų, užimti lenkų apleistas vietas tik ligi Laukesos Tementoržek-Drysvetai. Mūsų kariuomenė užėmė geležinkelio liniją nuo Kalkūnų iki Smalvų ežero. Kalkūnų stotį užėmė latviai. 12 val. Turmonte pasirodė eskadronas bolševikų raitininkų, kurie tuojau pasitraukė.
- 7 d. Bolševikų raitininkų divizija sustojo Kimboriškių apylinkėje. Latvių divizijos štabas sustojo Kreslavkoje. Mūsiškiai Turmonte paėmė 2 lenkų vagonu ir keletą kareivių atsilikusių kaimuose nuo savo dalių.
- 8 d. Vievio rajone lenkai mėgino pulti mūsų sargybą Auseriškiuose. Salako rajone mūsiškiai užėmė Žagarinę, Didžiasalį ir Luodžių dvarą. Smalvų — šventos ežerų rajone pasidavė nelaisvėn lenkų sargyba iš 11 žmonių.
- 9 d. Mūsų kariuomenė užėmė Dukšto, Tauragnų, Kuktiškių, Skudutiškio ir Aluntos miestelius. Žagarinės — Dukšto rajone mūsiškiai paėmė 7 lenkus su 1 kulkosvaidžiu į nelaisvę. Dukšto stotį užėmė bolševikai. Pasiūsta delegacija į Daugpilį tartis su latviais dėl neutralės zonos tarp latvių ir lietuvių kariuomenių.
- 10 d. Mūsų kariuomenė užėmė Šupenius, Šešuolių dv., Širvintus, Musninkus ir 16 val. mūsų kariuomenė užėmė Kazytiškį.
- 11 d. Pareikalauta, kad lenkai atsitrauktų iš Vievio iki Fošo nustatytos demarkacijos linijos, kuri eina 12 klm. nuo geležinkelio linijos Varėna — Lentvaris — Vilnius — Daugpilis. Mūsų kariuomenė užėmė Kernavės miestelį. Šiaurės bare mūsų kariuomenė pasistūmė nuo Laukesos miestelio. Mūsų kariuomenė užėmė Malėtų, Inturkės, Dubingių, Giedraičių ir Paberžės miestelius ir Jauniūnų k.
- 12 d. Pasirašyta Maskvoje lietuvių rusų taikos sutartis. Mūsų kariuomenė užėmė Linkmenų m.
- 13 d. Mūsų kariuomenė užėmė geležinkelio liniją su Ignalino stotimi ir Kaltinėnų m. Maišiogalą ir Pagulianką. Belmonto rajone mūsų žvalgai susišaudė su latvių žvalgais. Suformuota Vilniaus komendantūra. 16 val. 30 min. išleistas iš Vievio pirmas ešelonas Lentvario link, o 17 val. antras, bet pakely ties Lazdėnų mišku turėjo išeiti iš traukinio ir kautis su lenkais. Maišiogalos rajone mūsiškiai nuginklavo atsilikusią lenkų brigadą. 20 val. mūsų kariuomenė užėmė Pabradės miestelį. Atvyko į Kauną lenkų pulkininkas Ryłski tartis dėl užleidimo mūsiškiams Vilniaus.
- 15 d. Mūsiškiai užėmė Rykontus ir Lentvarį; į Lentvarį įėjo ir bolševikų raitininkai. 14 val. mūsų kariuomenės dalys įėjo į Vilnių.
- 16 d. Mūsų kariuomenė užėmė Merkinę, Varėną ir Marcinkonių stotį.

Svarbiausiųjų politinių įvykių apžvalga.

Prancūzai pasitraukė iš Reino krašto.

Praėjusią savaitę prancūzų kariuomenė galutinai evakuavo Reino kraštą.

Kaip žinoma, šis kraštas prancūzų buvo okupuotas 1918 m. vokiečiams pralaimėjus didįjį karą. Iš pradžios prancūzai norėjo Reino srity įsteigti nepriklausomą valstybę, kuri faktiškai būtų prancūzų globoj. Tada būtų buvęs sudarytas savo rūšies koridorius, panašus į garsųjį Dancigo koridorių.

Tačiau dalyvavusios Versalės taikos konferencijoj valstybės tokiam prancūzų sumanymui nepritarė, nes, jeigu tas prancūzams būtų pavykę, tai Prancūzijos hegemonija (galybė) Europoj suduotų smūgį jų politiniams interesams.

Versalės sutarties buvo tik nustatyta, kad Reino kraštas lieka okupuotas tik laikinai kaipo garantija, kad bus sumokėtos reparacijos. Pagal Versalės sutartį, jei Vokietija sąžiningai mokėsianti reparacijas, tai kiekvieni penki metai Reino kraštas tam tikromis dalimis bus evakuotas.

Tačiau vokiečiai nenorėjo tiek ilgai laukti ir nusprendė bet kokia kaina pasiekti visišką Reino krašto evakuavimą. Tai buvo Vokietijai svarbu tiek ekonominiu, tiek politiniu atžvilgiu. Pirmučiausia Reino kraštas yra vienas iš turtingiausių bei kultūringiausių vokiečių žemių ir jo atsky-

rimas nuo bendro vokiečių ekonominio organizmo skaudžiai atsiliepdavo ekonominei Vokietijos būklei. Kai dėl politinių sumetimų, tai jis taip pat vaidino didelį vaidmenį vokiečių politikų kovoj už greičiausią Reino krašto evakuavimą.

Mat, Vokietija stengdavosi pamažu atstatyti savo poka-rinę politinę reikšmę Europoj. Įstojimas Tautų Sąjungon, Locarno sutarčių pasirašymas visa tai buvo didelis žingsnis šiame kely.

Aišku, kad politinis Vokietijos sustiprėjimas, kada vokiečių žemės dalis dar lieka okupuota, negali būti baigtas. Štai kodėl vokiečių valstybės vyrai, pradėdant nuo Rathenau ir baigiant Štrezemanu visokiomis priemonėmis, kovojo kuo greičiausiai savo žemes atvaduoti nuo svetimos okupacijos. Tam tikslui Vokietija turėjo nemaža aukų: galutinai atsiskakė nuo Elzas-Lotaringijos, garantavo prancūzų ir belgų sienas, priėmė Joungo planą dėl reparacijų ir t. t. Bet visos šios aukos buvo ne be rezultatų, nes dabar Vokietijos žemės vakaruose yra laisvos.

Lenkija nerimauja dėl šio įvykio, nes bijo, kad dabar vokiečiai ims žygių Dancigo atgavimui ir koridoriaus sulaužymui.

Pasirašyta prekybos sutartis tarp Lietuvos ir Danijos.

Nesenai tarp Lietuvos ir Danijos pasirašyta prekybos ir laivininkystės sutartis, turinti abiems šalims svarbią reikšmę. Apie šią sutartį plačiau parašysime kitoj apžvalgoj.

Kaina visiems: metams 8 lt., 6 mėn. 4 lt., 3 mėn. 2 lt. ir 1 mėn. 1 lt. Užsieny, be Vokietijos, Latvijos ir Estijos, dvigubai. Skelbimų kaina pagal susitarimą. Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės aikštė „Karys“. Telef.: per Vyr. Štabą 56 nr.

Leidžia Vyr. Štabo Sp. ir Švt. Skyrius.

Redaktorius mjr. Balčiūnas.

Akc. „Spindulio“ B-vės spaustuvė, Kaune.

KARYS

LIETUVOS KARIJOMENĖS SAVAITINIS LAIKRAŠTIS

XII metal

Kaunas, 1930 — VYTAUTO D. — m. liepos m. 10 d.

Nr. 28 (580)

1410

Tatai yra skaitmens, kuriuos žino visas pasaulis, kurie visada atmintini kiekvienam lietuviui.

1410 metai ir Žalgiris (Griunvaldas) arba Eglėkalis (Tanenbergas) yra mūsų tautos galybės liudytojai. Per ištisus amžius teriojama ir žudoma Lietuva, pagaliau, kalbamų metų liepos mėn. 15 d. ties Žalgiriu parodo savo galią, taria žodį, kuris tebeskamba ir skambės per visus amžius. Tą dieną susitiko beveik visų Europos tautų atstovai tarp dviejų kaimų, Žalgirio ir Eglėkalnio, ir kruvinoje puotoje išsprendė klausimą, kuris Europai nedavė ramybės per daugelį metų. O sprendžiant šį klausimą galutinį žodį tarė lietuviai per Vytautą Didįjį. Išgirdęs tą žodį kryžiuočių ordenas tiek nusigando, kad iki savo mirties nebeatsipeikėjo.

Didelis laiko tarpas skiria mus nuo tos baisios ir garbingos dienos. Jau daug buvo vasarų ir žiemų. Daug Nemunu vandens nutekėjo. Daug žmonių kartų nuėjo į amžinąjį gyvenimą. Daug įvairių įvairiausių įvykių dingo amžinybėje. Bet gyvenimo ir kovos dėsniai nepakitėjo. Jie pastovūs. Nepakitėjo ir lietuvių tautos uždaviniai.

Senovės romėnų karo dievas Janus (lietuvių — Kovas) buvo vaizduojamas su dviem veidais. Ir iš tikrųjų, karo pavojus gresia ir iš priešakio ir iš užpakalio. Taigi nieko nuostabaus jei iki penkioliktojo

amžiaus žiaurusis karo dievas Kovas, žiūrėjęs į vakarus, dvidešimtame amžiuje žvelgia į rytus.

Iki 1410 metų nuolatinis Lietuvos nepriklausomybės pavojus grėsė iš vakarų, kur ištroškę turtų, garbės ir kraujo riteriai, prisidengę Kristaus vardu, be pasigailėjimo plėšė ir žudė mūsų sentėvius. Bet atėjo lemianti valanda. Vytautas Didysis, sukvietęs iš rytų ir vakarų aštuonių tautų karžygius, padarė galą kryžiuočių neteisymbėms.

Mūsų laikais Lietuvos nepriklausomybei gresia pavojus iš rytų. Čia lenkai, prisidengę tariamos brolybės skraiste, lieja nekaltų mūsų brolių kraują, plėšia jų turtą, žudo kūną ir sielą. Bet ateis valanda, kai Vytauto Didžiojo Dvasia taps kūnu. Vėl Didysis Vadas sušauks iš rytų ir vakarų tautas ir viso pasaulio akivaizdoje tars žodį, nuo kurio sudrebės prisiurbęs kitų tautų kraujo baltasis erelis. O toji diena ir vieta, kur tatai įvyks, vėl bus įrašyta į pasaulio istorijos knygas ir pradės naują istorijos lapą.

Šiomet liepos mėn. 15 d. visa nepriklausoma Lietuva ir viso pasaulio lietuviai iškilmingai minės Žalgirio mūšio sukaktuves, prisimins Vytauto Didžiojo žygius ir pagerbs jo atminimą. Taigi tesustiprina šis minėjimas mūsų tautos jėgas, reikalingas sunkiems žygiams, kurių laukia iš mūsų Vytauto Didžiojo Dvasia.

Lietuvių kautynės su kryžiuočiais ties Eglėkalniu — Žalgiriu.

Mateikos pav.

Žalgirio mūšis — nepabaigiama mūsų tautos kova dėl nepriklausomybės.

1410 m. Vytautas Didysis pasiryžo tarti pasauliui žodį, kurį ilgą laiką ugdė savo širdyje. Tas žodis buvo tartas Žalgirio mūšyje vokiečių ordenui. Vokiečių ordenas, iš kryžiuočių vienuolių susidedęs, atkeliavo į Lietuvą ir surado, tartum, kitą Palestiną, kitą šv. žemę, kur Europos bajorai galėjo savo tikėjimą platinti prievarta, laužais ir kardu. Stabmeldžių buvo pakankamai. Juos galima buvo tūkstančiais žudyti, šimtais krikštyti, ir tai buvo nė kiek neblogesnis darbas, kaip šv. žemės užkariavimas ir Viešpaties grabo iš turkų atėmimas.

Todėl nenuostabu, kad Europa priprato kasmet į Lietuvą savo narsius karžygius siųsti. Lietuvių tautos žudymas, platinant Kris-

taus mokslą, tapo vokiečių viešpatijos platinimu. Ordenas dirbo vokietinimo darbą energingai. Žinijo visas lietuvių gyvenamas vietas, surasdavo visas didelių upių brastas, beveik visus lietuvius suskaitė, turėjo visur savo žvalgų, agentų.

Kai suvažiuodavo svečių, tai ordeno magistras, kaip tikras medžiotojas, surengdavo jiems pasilinksminčių karo žygį į lietuvių žemę. O tas žmogžudys Europos akyse buvo atsidavęs vienuoliu, šv. Kryžiaus gynėjas.

Ordeno galybė XIV šimtm. buvo didelė, ir retai kas tikėdavo, jei nuskriaustasis skųsdavosi.

Kadangi tada į mūsų tautos žudymą, kaip dabar į laukinių žvėrių naikinimą, žiūrėta, tai atsirado

ant lietuvių sprando stipri valstybė, paskui pasikeitusi į dabartinę Prūsiją, nieko bendro su katalikų tikyba neturinčią.

Katalikybės platinimas palengva buvo užmirštas.

Bet artinosi gadynė, kada rodėsi, kad bus galas tam vokiečių milžinui. XV amžiaus pradžioje prasidėjo kiti laikai. Naujo atgijimo idėjos pamažu į visas Europos gyvenimo šalis ėmė skverbtis. Tik vienas ordenas su savo tvarka beliko nepajudoma uola.

Tada ir Lietuvai ir lietuvių tautai sužibo garbingi Vytauto laikai.

1408 m. Vytautas per suvažiavimą Kaune buvo išrinktas ordeno magistro Ulriko ir Jogailos teiseju ir nuteisė pagrobtą Drezdeną lenkams sugrąžinti. Čia jis aiškiai pasisakė prieš ordeną. Ulrikas supyko ir nusprendimo nepildė. Prieš vienas antrą atsistojo du galingi priešai: drąsus karštuolis Ulrikas ir prityręs politikas ir geriausias karvedys Vytautas. Tarytum karo apaštalas, Vytautas šaukia Lenkijos ir Lietuvos visuomenę į karą, uždega visų širdis ir protus atkeršyti už visas ordeno nedorybes, krauju jam atmokėti už visus blogus darbus. Iš visur renkasi kariuomenę.

Pagaliau Vytautas 1410 m. liep. m. 15 d. pasiryžo tarti vokiečių ordenui prie Žalgirio paskutinį žodį.

Vytautas sutriuškina vokiečių ordeno galybę ir jo žodis skamba visoje Lietuvoje.

1795 m. Lietuva ir lietuvių tauta praranda nepriklausomybę, pradeda merdėti, bet kova dėl nepriklausomybės tęsiasi. Lietuvių tautoje vis labiau tvirtėja noras išsivaduoti iš svetimųjų jungo — Lietuvą padaryti vėl nepriklausoma ir laisva valstybe.

Ir štai 1831 m. Lietuva griebiasi ginklo, sukyla ir stengiasi rusus išvyti iš Lietuvos.

Tačiau pasirodė, kad Lietuva prie išsivadavimo dar nepribrendo. Rusai po ilgų ir smarkių kovų žiauriai numalšino Lietuvos sukilimą. Lietuvą vėl apgaubė tamsa. Bet tautinės sąmonės ir nepriklausomybės troškimo rusams užgesinti nepavyko. Vietoje žuvusiųjų, iš-

Taip vaizduojamas Žalgirio mūšis senovės graviuroj.

tremtųjų ir į kalėjimus sukimštųjų atsiranda nauji žmonės.

Vėl ateina nauja gadynė. Bet vėl nelaimė — 1863 m. naujas sukilimas prieš rusus. Ši kartą rusai atidavė visą valdžią generolui gubernatoriui Muravjovui, kuris sukilimą malšino su dar didesniu žiaurumu. Muravjovas patvirtino arti 250 karo teismo mirties sprendimų, į katorgą ištrėmė 972 sukilėlius, į Sibirą 1427, į kitokius kalėjimus sugrūdo 864, o 4096 lietuviams ūkininkams atėmė ūkius ir atidavė juos atgabentiems iš Rusijos maskoliams. Visas kraštas applūdo kraujais ir ašaromis.

Praėjo po to nelaimingo sukilimo apie 20 m.

Per tą laiką išaugo nauja lietuvių karta. Atsirado naujų žmonių. Vėl atėjo nauja gadynė. Lietuvos liaudis 1861 m. atsipalaidoja nuo baudžiavos, žymiai sustiprėja, savo vaikus pradėjo leisti į mokslus. Tuo būdu ėmė atsirasti tikrų susipratusių lietuvių. Šie pasiryžo visą lietuvių tautą atgaivinti.

Pirmučiausia ėmė leisti laikraštį „Aušra“. Buvo tai pirmas lietuviškas laikraštis, kuris pasirodė 1883 m.

1905 m., sukilus Rusijos tautoms prieš caro valdžią, lietuviai sušaukė savo sostinėje Vilniuje Didįjį Seimą, kuris nutarė, kad Lietuva turi turėti autonomiją. Buvo tai pirmas žvilgsnis prie viškos nepriklausomybės.

Ir štai atėjo didysis karas, o ka-

ro kraujuose išaušo vėl nauja gadynė.

1915 m. ateina į Lietuvą vokiečių kariuomenė. Ji apdeda žmones baisiomis rekvizicijomis ir mokes-

Vytas Didysis užima Marlenburgo pilį.

čiais. Žmonės vėl pajunta sunkią nelaisvės naštą, ir tada jau pradeda trokšti nepriklausomybės. Tuo būdu lietuvių tautą svetimųjų jungas ir vargai ne tik prikankino, bet ir pamokė.

1917 m. vokiečių valdžia, gyvenimo aplinkybių verčiama, leido

lietuviams sušaukti Vilniuje konferenciją. Susidarė organizacinis komitetas, kuris rugsėjo 8 d. sušaukė lietuvių konferenciją. Konferencija išrinko tautos tarybą. Tarybos darbas buvo sunkus, nes vokiečiai, nors ir sutiko pripažinti Lietuvą nepriklausomą, bet darė daug kliūčių. Nežiūrint tų visų sunkumų, Lietuvos Taryba 1918 m. vasario 16 d. paskelbė Lietuvą nepriklausoma valstybe su sostine Vilniuje.

Tuo būdu lietuvių tauta tarė visam pasauliui galingą žodį. O tą žodį pakartojo mūsų narsioji kariuomenė.

Jei nebūtų buvę laimėjimų ties Radviliškiu, Zarasais, Širvintais, Giedraičiais, vargu bebūtume šandien laisvi ir nepriklausomi. Tik tų pusnuogių, alkanų, dažnai pusiau ginkluotų savanorių pasiryžimu, mes parodėm pasauliui, kad laikome save Vytauto palikūniais.

Pajutę Vytauto dvasią bermon-tininkai, lenkai ir driskiai bolševikai pabūgo.

Šandien mes turime savo laisvą ir nepriklausomą tėvynę, savo tautinę vyriausybę, savo kariuomenę, savo mokyklas. Taigi pasiekta ir padaryta labai daug. Bet daug darbų dar laukia iš mūsų ateities. Tam žygiui reikia mums tokios pat galybės, kokią turėjo genialus karžygys ir vadas Vytautas Didysis prie Žalgirio.

K. J. Vaišnora.

Tarp Nemuno ir Neris.

(Išpūdžiai iš parodos ir dainų šventės).

Traukinys iš Obelių stoties visomis jėgomis kaip pašėlęs dunda laikinosios sostinės — Kauno link, t. y., tenai, kur susijungia dvi garsingos Lietuvos upės — Nemunas ir Neris.

Vagonuose daugybė žmonių. Ankšta. Nuobodu.

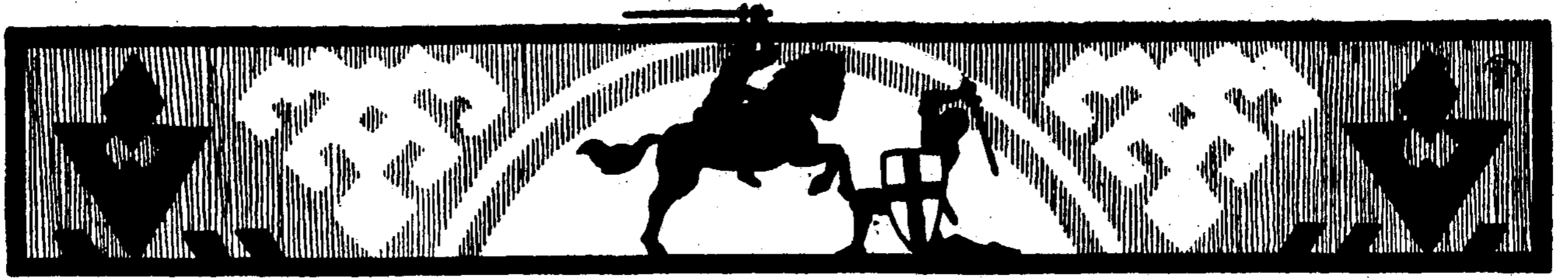
Radviliškis. Nuobodulio verčiamas einu į stotį ir perku „Kari“, ir versdamas lapą po lapo išdidžiai žengiu su „Kariu“ prie savo vagono. Kiti keleiviai, matydami mane taip įdomiai skaitantį, klausia koki laikraštį aš pirkau. Visiems buvo trumpas atsakymas: mūsų kariuomenės laikraštį „Kari“. Vagone „Kari“ skaitome visi keleiviai. Gera nuotaika užkariauja visą vagoną. Štai ir Kaunas.

Einu į parodą. O kas per gražumas!?. Paviljonų paviljonai, vienas už kitą gražesni ir turtingesni. Iš visų paviljonų išsiskiria vienas mūrinis paviljonas savo didingumu, brangumu ir architektūra. Tai Vytauto Didžiojo garbei skirtas paviljonas. Priešais paviljoną karo orkestras. Banguoja oras nuo Prezidento

maršo! Žmonių minioje viešpatauja tylą... Štai, lygiai 12 valandą su visa Lietuvos vyriausybe, per žmonių minias iš lėto žengia mylimas mūsų Tautos Vadas, Antanas Smetona. Žmonės skverbiasi prie Vytauto Didžiojo paviljono, klauso Tautos Vado žodžio.

Iš parodos vykstu į tautos šventovę — karo muziejų. Kepurę nusiimu. Užsimirštu esąs gyvųjų tarpe... Praeities didvyrių — karžygių šešėliai į kiekvieno lietuvio sielą tarytum prabilsta: — Lietuvi, atsimink garbingą Lietuvos praeitį!.. Atsimink ir pagerbk jos garsingus didvyrius, kurie garbę iškėlė! Taip pat neužmiršk pavergtosios Lietuvos sostinės — Vilniaus!

Iš tikrųjų, karo muziejus yra milžiniškas praeities, garsingų ir brangių lietuvių tautai prisiminimų archyvas. Ir ko ten nerasi: gražiausi paminklai, karo pabūklai, senovės lietuvių ginklai, į kuriuos gal būt yra nė vienas Lietuvos priešas savo krūtinę sutriuškinęs... Ir begalės minčių svaiginamas apleidžiu tautos šventovę, su mintim: — Taip, mes būsimė ištikimi lietuviai; gerbsime savo senovės didvyrius — karžygius; mes eisime jūsų pramintais tūkais.

Eglėkalnio-Žalgirio kautynes prisiminus.

(Istoriškas fragmentas).

I.

1410 metų birželio mėn. 14 d. aukštąjį riterių ordeno mistrą iš pat ankstybo ryto sujauđino net trys nepaprasti pranešimai. Vieną pranešė jo šnipai iš Vilniaus, antrą įteikė Osterodės komturo pasiuntinys, o trečią rengėsi jau duoti Ragainės komturo brolis — išdininkas.

Uždusęs ir nuvargęs Vilniaus šnipų vyresnysis įsakmiai tvirtino, kad birželio pradžioje Vytautas su didžiule igulos dalimi dingo Rudaminos miškuose, o tvirtovės pabūklai išplaukė Neries povandeniu Kauno link. Mieste kalba, esą Didysai Lietuvos Kunigaikštis pulsias Tilžės apylinkes...

Osterodės komturas rašė, kad anapus Narevo, ties Mozūrų ežerų siena, pasirodė labai įtartini, su smailiais šalmais raiteliai. Eina girdai, kad tai būta beieškančių ties Omulevu brastos totorių: girdi jie pulsia Osterodės komturiją...

Ragainės komturo giminaitis pranešė, kad jų pilis dega, ir žemaičių kuopos švaistosi net aukštutinės Priekulės apylinkėse...

Rūstus Jungingeno veidas visai apsiniauė... Juk išeina dabar, kad Vytautas jį puola ne tik iš vakarų, bet ir iš pietų pusės. O čia kažkas neaišku ir su lenkais: jie drumsčia jam Kulmijos žemę ir grasiina Kreuceno vaitui Kiuchmeisteriui. Kas gi, po velnių, darytina? Negi lauksi, pagaliau, kol iš visų pusių ordeną apsupę, įvarys Kristaus mokslo skelbėjus į Baltijos jūrą... Skubiai reikia veikti...

Iškraustęs iš laukiamo busto visus pašalaičius, mistras įsakė sukviesti ordeno karo tarybą...

Ilgai tarėsi riteriai, ilgai svarstė, kas čia veikina, kol, pagaliau, užstojo trumpa vasaros naktis... Ir kai užgydo pirmieji gaidžiai, kai tvirtovės rinktinė dar saldžiai miegojo, staiga pasigirdo trimitų pavojaus garsai...

Sujudo, sukrito garbingų svečių, riterių ir knechtų (bernų) minia, susėdo ant arklių ir išjojo pro Malburgo tvirtovės pietų vartus Marienverderio link. Taip prasidėjo riterių sambūris Kulmijos žemėje ir pačiame Kulme, ką stovi dešiniame Vislos krante ir graso Lenkijai... Bet kartu su išvykstančiais riteriais — tik jau rytų link nudūmė patikimas Vytautui žmogus, kad praneštų jam apie tai, kas čia dėjos...

Bet kame gi ieškoti mūsų didžiavyrio? Kur slenka jo pulkai? Kas dedas dabar Žemaitijoje, Lietuvoje ir Rudaminos—Kotros miškuose?

Tylu Galingojo valstybėje, ramu Galvės ežero tvirtovėje, Vilniaus pilyje, tolimame Smolenske, dingame Kijeve... Žmonės trūšias laukuose, šienauja, žūklauja, medžioja, bitutėmis rūpinas, o tolimuos pietuos krapštos vynuogynuose...

Tik Narevo plačkeliu slenka minių minios. Čia miklūs totorių raiteliai, vikrūs žemaitukai, sunkūs aukštaičiai, rytų vyrai ir tolima Polocko, Smolensko, Krėvos ir Naugarduko vyrija... Žodžiu 40 tūkstančių jėga dviejų upių tekės ir tankaus miško senmedžių pridengta, atsargiai slenka Mozūrų žemės link.

Slenka jinai rūpestingai saugoma ugningų akių ilgo amželio ir tvirto stuomens kunigaikščio - vado

Lankau Vytauto bažnyčią. Pirmiausia krinta į akis dailūs sienoje įmūryti Vytauto Didžiojo medaliai.

Bažnyčia savo išvaizda ir įrengimu mums aiškiai liudija Vytauto Didžiojo kultūrą, gilų protą ir krikščionybės pamėgimą.

Nenoromis prisimeni Vytauto Didžiojo mūšį su klastingais totoriais prie Vorkslos upės (1399 m.). Nors tuo laiku Vytautas Didysis per totorių klastingumą ir negauna mūšio laimėjimo vainiko, ir gresia pavojus pačiam patekti į totorių rankas, bet savo drąsos dėka laimingai išsigelbsti iš to pavojaus, perplaukdamas plačią Vorkslos upę. To išsigelbėjimo atminimui pastatė dvi bažnyčias, kurių viena ir dabar puošia Kauną.

Dainų šventė. Į Vileišio aikštę renkasi minių minios žmonių. Milžiniškas choras jau pasiruošęs. Banguoja oras nuo išsiveržusios iš keleto tūkstančių jaunų krūtinų dainos. Viskas užsimiršta... Kiekvieno siela apsalsta... Platusis pasaulis stebisi lietuvių dainomis...

Štai, pagaliau, išsiveržia iš lietuvių sielos gelmių, lyg teisybės pasaulį ieškodama, tautos liūdesio ir pasiryžimo daina: — Ei, pasauli, mes be Vilniaus nenurimsim!...

Nuvykstu dar į pulką, kuriame teko keletą metų būti kariuomenės eilėse. O kiek čia draugų, kiek malonių prisiminimų!.. Vienas kitam draugiškai iš pasiilgimo spaudžiam rankas! Prisimename netolimą praeitį, juokaujame...

Pasikviečia į likt. pusk. ramovę pietų. Dar kartą turiu malonumo valgyti „saldotiškus“ pietus tarp karių. O pietų gardus kvapas nosį taip ir kutena... O jau tų kareiviškų kopūstų tikras gardumėlis!

Aplankęs dar keletą įžymesnių Kauno vietų, vykstu į stotį. Stotyj kelių šimtų metrų ilgio traukinys jau pasiruošęs laukia. Nesinori skirtis su Kaunu, su savo draugais!.. Bet čia, nepermaldaujamas traukinio vadas surinka: — Važiuojam!.. Sudiev, Kauno padangėms!

Ats. v. p. B. Girčys.

Vytauto. Joja jisai vyriausių jėgų priekyje, šimtu raitelių lydimas, giliai susimąstęs... Jo tvirtai apgalvotam žygiui nieks negali kliudyti, bet vis dėlto neramu: kažin kaip ten pavyks Jogailai lenkų šlėktas prikalbėti, aršion kovon išjudinti? O ar atėjo žadėta iš Moravijos samdinių pagalba?

Dienoms beslenkant, savaitėms bebėgant po truputį viskas pradeda aiškėti. Iš Prūsų siuntiniai praneša, kad mistras anapus Vislos laukia lenkų puolimo, stiprina Žemaitijos pasienį... Kažkur Soldau ir Neydenburgo komturijose renkasi ordeno maršalo rinktinės. Mozūrija laisva, 15000 lenkų su 5000 samdinių Červinskan slenka... Žodžiu, viskas klojasi iš anksto apgalvota, rimta tvarka...

Tuo būdu birželio mėnesiui besibaigiant dvi galingos vakarų ir rytų jėgos susibūrė abipus Vislos: **Graudence** — ordeno žemėje stovėjo mistras, o Mozūrijoje, ties **Červinsku** — Vytautas Didysis. Pirmąjį garbino ir džiugino užsienio grafai ir ponai, tvirti riteriai, didelė knechtų rinktinė — pusės šimto tūkstančių vyrų jėgos... Į antrą buvo nukreiptas visos Lietuvos, tolimų jos rytų ir Lenkijos veidai. Daugelio kalbų garsai plito Mozūrijos laukais, svetimi papročiai ir kultūra žmonės petys į petį ėjo miriop, bet kiekvienas jų kreipė aki ten, kame plėvė savo didžioji Lietuvos Vytis, iš kur žaibo greitumu nešioio raitieji pasiuntiniai isakymus...

Skvrė dabar abi kariuomenės ne mažiau 200 kilometrų atstumas ir dar keturios—penkios liepos mėnesio dienos...

II.

Tačiau neilgai truko šita neaiški padėtis... Tarytum ugnis ir vanduo, kita kita benaikindamu, abi kariuomenės slinko priešon...

Mistras įausdamas, kad Vytauto pastangos nukreiptos Malburgo link, keliasi per Visla ir skubina prie upės Drvenc viršūnių, kad čia užkirstų Vytautui Didžiajam kelią.

O Vytautas? Jisai stumia sujungtas jėgas į šiaurę, pro Mozūrų Drobina, pro nelemtos 1405 metų atminties Racionža iki riterių... Liebarko pasienio.

Pagaliau ginklų sustabdymas baigiasi, totorių žvalgomoji rinktinė jau Soldau balu siekia ir liepos mėnesio dešimtąją dieną abu priešai susiduria ties Kauerniko sienomis.

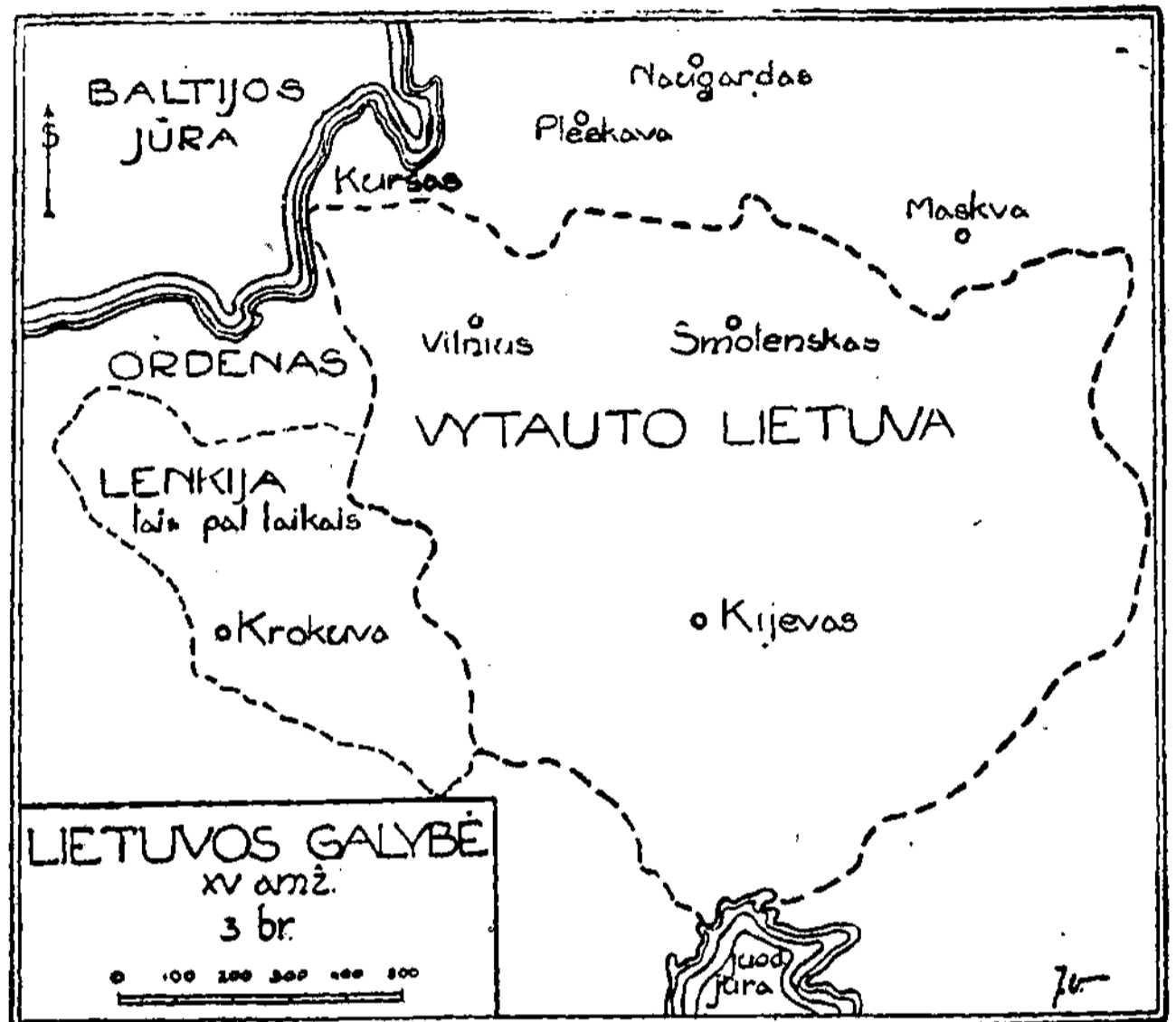
Kauerniko miesčiukas stovi upės Drvenc rytu pusėje. Jo netoliese matyti Rubkau ežeras, o čia nat riogso nedidelis kalnuotas miškas, iš kurio gražiai akimis permeti didžiulius žemės plotus anapus upės: rodos imsi, une nereisi, o paskui drošk pro vokiška Ilauki, net į Malburgą — savojo žygio galutiną tikslą.

Bet kur tau... Didžiulė riterių siena tam kliudo. Ahi upės krantus taip jie sustiprino, kad be ilgos ruošos anu nepaimsi. Net upės dugnan kuolu nrivaryta, tiltas sugriautas, o riterių pusėje riogso tutos ordeno pabūklų, kurie iuk šauda galinga akmenų ugnimi. Taigi pulti ar ne?

Ilgai negalvodamas Vytautas liepia totoriams bent kiek po apylinke pasišvaistyti, tarytum brastos keltis ieškoti... O tuo tarpu siunčia žvalgus atgal, pro sudėgintą Liebarką, antro Malburgan kelio ieškoti. Sutemus leidžiasi paskui juos ir jo armija, liepos 12 dieną jau Soldau pasiekusi: iš čia eina tiesus per Gilgenburgą kelias Osterodės komturijos pusėn.

Antrą po šio įvykio dieną riteriai pajunta apvilti esą, palieka bergždžiai nesena brangiai pastatyta tvirtovė ir Loebau balomis vėl skuba užkirsti Vytautui žygį. Liepos 14 dieną jų žvalgai suranda totorius ties Gilgenburgo sienomis, o ryt, t. y. 1410 metų liepos 15 dieną, saulei tik tik užtekėjus, abi kariuomenės sustoja **Eglėkalnio laukuose**.

Arti 200 metų ordenas smaugė Lietuvos žemę, ilgainiui užgrobė ir ištautino Rytprūsijų plotus, prasiūšė pro Klaipėdos juostą Livonijos link, nesuskaitomomis „reizomis“ išnaikino didžiausius mūsų sentėvių turtus, pagaliau, nesena dar 1405 metų taika atplėšė sau Žemaitiją... Dar vienas-antras žingsnis, ir ne tik su Lietuva, bet ir su anuomet pakvietusia kryžiuočius Mozūrija bus baigta.

Bet šit Vytauto Didžiojo valia ne kame kitame, o prieš dvejetą šimtmečių riterių užgrobtame Eglėkalnyje turėjo jiems parodyti, kad Lietuva vis dėlto nemirs ir net savo kaimynus nuo pražūties apsaugos... Ištiesą mėnesį, tris tūkstančio kilometrų ketvirtadalius apžygiavęs, antose laukuose Didysis rengėsi spręsti Lietuvos ateities gyvybę... **Nuo Eglėkalnio turėjo pareiti: išliks gyva mūsų tauta ar ne?** Taigi kiekvienas lengvai gali suprasti, kokios ten buvo kautynės!

Ir vis dėlto ordenas mūsų išvermės neįvaliojo apkainoti... Vis dėlto seno lietuvių jėgos atrodė jam pernelyg silpnos!

Tiesa, vienintelis aukštasai mistras tarytum suprato pavojų, du kardus ir įžeidimą Vytautui su Jogaila siųsdamas: mat, jo buvo norėta lietuvių pulkus ištraukti nepatogion vieton ir čia juos pribaugti... Bet kryžiuočių įžeidimo Vytautas nepabūgo, aiškion pražūtį savųjų nepasiuntė, o besišaipančius pasiuntinius liepė suimti: užtat jo totoriai riterius dar atkakliau erzino, aukštą Eglėkalnio laukų vietą apleistį gundė.

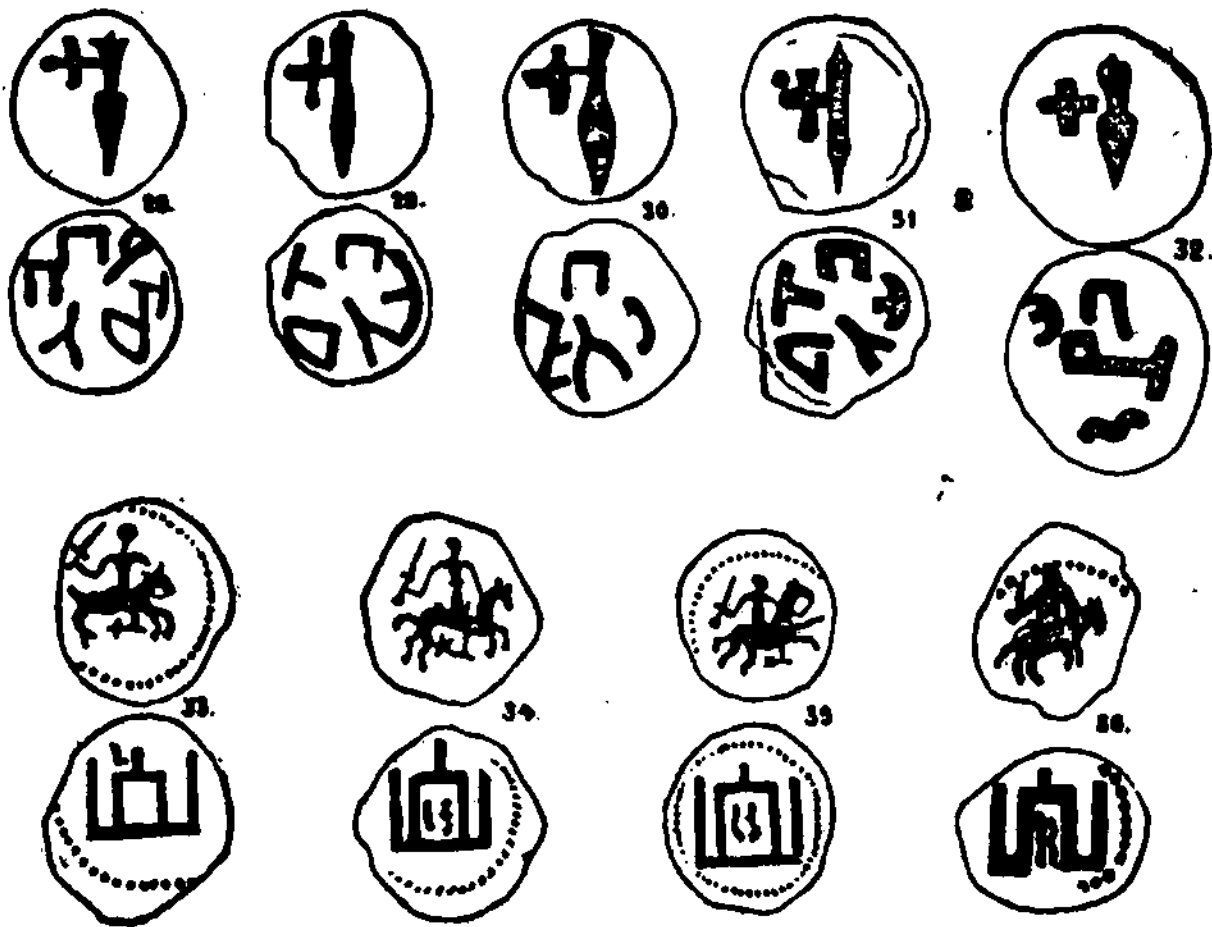
Neteikę kantrybės, įžeisti savymeilėje riteriai prašalino iš kautynių lauko savąją pėstiją, pabūklus ir griuvo ant lietuvių sparno, lenkus gretimame miške palikdami.

Sunkios riterijos smūgis buvo taip atkaklus ir žiaurus, kad liudininkų žodžiais toli toli ji žmonės

girdėjo... Bet ir mūsiškiai nesnaudė... Kardai, ietys, buožės tratėjo kovos sukuryje, tarytum šipuliai, žmonės ir arkliai sumišo vienon krūvon, o pro dulkes ir kruviną rūką net saulės spinduliai praskverbti negalėjo.

Tik staiga Vytauto ženklų avangardo ir vyriausių jėgų dalis, totorių papročiu, nusikreipia į šiaurę ir tempia išblaškytą riterių vorą Seewalde balų link. Riteriai iš džiaugsmo suklykia, dalis jų skubina juos pasekti, o dalis atsiduria ties antra mūsų jėgų siena.

Tuomet mistras siūnčia pagalbą antrąją vorą. Ji išsitiesia ir skuba pirmuosius paremti. Tiesa, jai užkerta kelią išlindę tuo tarpu iš miško lenkai, bet neilgam... Lenkai vėl suvaryti į mišką, o lietuvių jėgos puolamos dabar net iš dviejų pusių: iš vakarų — antrosios kryžiuočių voros ir iš šiaurės — bergrižtančių iš bergždžios medžioklės pirmųjų riterių. Atrodo, riteriai laimėsia. Jau girdėtis pergalės giesmės aidai...

Vytauto pinigai.

Tačiau dabar Vytautas nelaukia.

Griežtu įsakymu jis stumia lenkams pagalbą samdinius-čekus, kurie taip stipriai paremia šlėktą, kad jinai vėl atsigauna, ir jos rinktinės pradeda spausti riterius Eglėkalnio miesčiuko link. Tuo būdu bent kiek atitokę lietuviai stumia ordeną nuo aukštumos 210... Maža to, Vytautas meta ugnin paskutinį savąjį rezervą, kuris šuoliais dabar artinasi prie kautynių lauko.

Mistras supranta, kad ir jam atėjo laikas patraukti iš netoliese stovinčio Žalgirio miestelio paskutines 16 vėliavų... Kautynėms naujoje ir riteriams nepalankioje vietoje įpusėjus, jis pats veda jas ugnin, nuolatos rėkdamas: „Herum, herum!“.

Bet čia jau artinas galas.

Lietuvius paremia atitinkamu laiku Vytauto patrauktas rezervas, o iš šiaurės grįžta ugnin seniau iš kautynių pasitraukę totoriai su žemaičiais. Pliekia dabar juos ir lenkai...

Iš trijų linkmių smaigiami riteriai susimaišo netvarkingon krūvon, svečių dalis pradeda bėgti, iškrikę knechtai ir nieko nebegalėdami veikti pabūklų personalas (žmonės) dar daugiau didina netvarką. Tuo tarpu smūgiai krinta, tarytum vasaros lietaus tankūs lašai.

Dar pusvalandis, ir Eglėkalnio kautynių vaizdas pasikeičia: išblaškyti riteriai, jų žmonės ir visa, kas dar gyva, sprunka, gausingose balose skęsta, patenka nelaisvėn...

Saulė dar nenusileido, o kova jau baigta: patį aukštąjį mistrą, didįjį maršalą ir daugybę ordeno didikų sutinka mirtis.

Taip per dešimt kautynių valandų, 1410 metų liepos mėnesio 15 dieną, senoji Lietuva, Vytauto vedama, ilgiausiems amžiams išsilaisvino iš riterių spastų.

Iš pradžių 1411 metų Torno sutartimi, o paskui 1422 metų prie ežero Melno taika Žemaitija su Sūduva teko Vytauto valdžion, o nustatytas su ordenu pasienis ir po šiai dienai išsiliko.

III.

Lygiai 520 metų skiria dabartinį Lietuvos kari nuo anos nepamiršamos dienos. Brangiai ordenas sumokėjo už pastangas kardu ir ugnimi paveržti senųjų lietuvių nepriklausomybę ir laisvę.

Nepigiai ir mūsų sentėviai nuo tų jų pastangų atsipirko. Tvirčiausių ir geriausių anuomet mūsų vyrų ne viena tūkstantinė ilsis kartu su kryžiuočiais Eglėkalnio laukuos.

Kas išgirs raudas tų mūsų sesučių, motulių ir tėvų, kurie laukė-nesulaukė nuo Eglėkalnio grįžtančių bernelių!?

O vis dėlto, Vytauto vedini, senai, senai ir garbingai jie savąjį uždavinį atliko. Nieks jiems nesuteikė dovanų, nieks jų krūtinių nepadabino ordenais... Savo ranka tik palaidojo juos svetimoje žemėje ir parnešė žinią artimiems... **Bet kad šandien mes esame gyvi — turime jiems už tai dėkoti!..**

Dar vienas žodis...

Minėdami šiais metais Vytauto Didžiojo vardą, priminėm, žinoma, ir Eglėkalnio įvykius. Tačiau juos čia žymėdami — nič nieko nenorim užgauti...

Man rodos, garbingai žuvęs kautynių lauke vyras — nėra jau priešas! Jis — savaip, o mes savaip suprastų pareigų auka... Taigi, jei Lietuvos kariuomenė, 1930 metais liepos 15 dieną šitą 520 metų sukaktį mini, tai aišku ne tam, kad save girtų, o kitus peiktų.

Ne, mes minime tą sukaktį todėl, kad Lietuva savo kilniausių sūnų krauju už anas kautynes sumokėjo, kad jų kūnais išklotu keliu — net šiandieninės nepriklausomybės pasiekė! Ir iš tiesų, argi patsai Vytautas, tie vyrai ir jų vadai, taip atkakliai ties Eglėkalniu besikaudami, nebeišlaikė mums Žemaitijos? Argi 1422 metų taika ne istorinis faktas?..

O kokios jo pasėkos, — mato ne tik mūsų priešai, draugai, kaimynai, istorija, bet ir patsai visagalis gyvenimas!

Taigi kas senai Lietuvai buvo naudinga, tą šiandieninis lietuvis turi atsiminti. Vadinas, minime, niekuomet neužmiršdami tinkamai ir svetimus žuvusius pagerbti. Amžinoji lietuviška garbė tebūnie mūsų Vytautui ir jo vyrams, užtat amžinoje ramybėje tebeilsis visi tenai žuvę...

S. Zaskevičius.

Pamylėk laisvę, kaip pats save, ir nebūsi vergas.

Alytaus savanorių suvažiavimas.

Lietuvos kariuomenės savanorių sąjungos Alytaus skyrius yra vienas aktingiausių skyrių sąjungoj. Skyriaus valdomieji organai daugiausia susideda iš būtinos tarnybos (Alytaus įgulos) karininkų ir šaulių.

Birželio 29 d. įvyko eilinis šio skyriaus suvažiavimas, kuriam pirmininkavo kpt. Petruškevičius.

niaus vadavimo darbe. Tad mes ir norime tave turėti savo šefu ir dvasios vadu, ir kiekvieną valandą tavo atminimą nešioti savo širdyse" — savo kalboj pabrėžė kpt. Petruškevičius.

Po jo kalbėjo iš Kauno atvykęs savanorių sąjungos centro valdybos pirmininkas St. Butkus. Jis, visos sąjungos vardu pagerbęs ka-

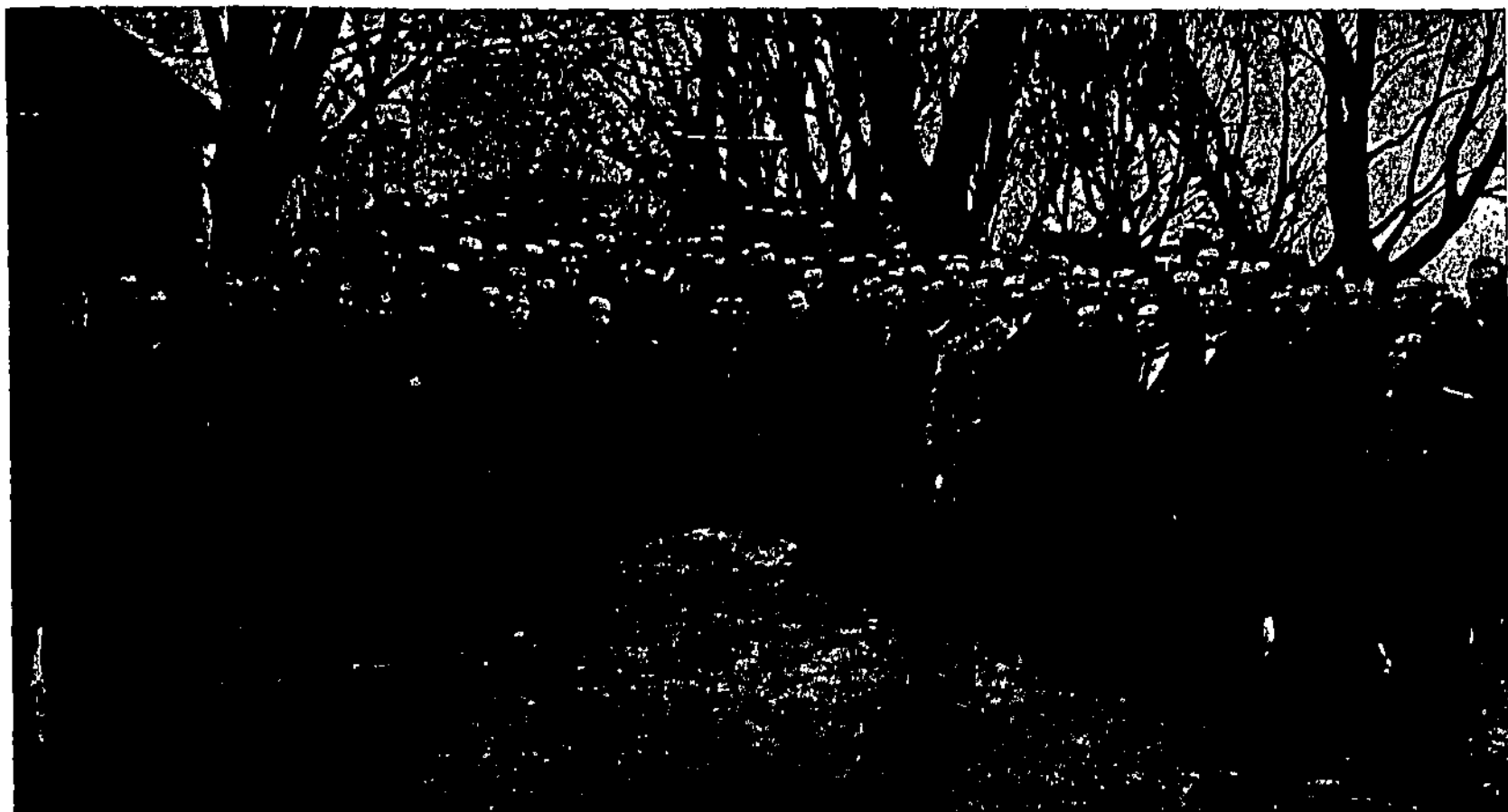
Pagerbę Juozapavičiaus kapą savanoriai vėl rikiuotėj grįžo į posėdžių salę (šaulių salę). Suvažiavimą sveikino Alytaus karo komendantas, m. ir apskr. viršininkas savo ir Alytaus šaulių rinktinės, kaip jos valdybos pirmininkas, vardu, ir savanorių s-gos centro valdybos pirmininkas. Komendantas ir viršininkas savo sveikinimo kalbose pabrėžė kas yra savanoriai ir kuo jie turi būti. Ragino ir toliau laikytis 1918—1920 m. savanoriškos dvasios, nes mūsų darbas dar nebaigtas — Vilnius dar neatvaduotas.

Suvažiavimas, aptaręs savanorių ekonomiškus reikalus, pageidavo, kad šiais Vytauto Didžiojo metais Kaune būtų sušaukti visi savanoriai ir padarytas didelis savanorių paradas, kaip kad pernai buvo šaulių. Nutarė Alytų pastatyti karininkui Juozapavičiui paminklą — biustą ir savo vėliavoj įsiūti jo atvaizdą.

Suvažiavimas nutarė sveikinti Respublikos Prezidentą, vyriausybę, kariuomenę, šaulių sąjungą, Vilniui vaduoti sąjungą ir vidaus reikalų ministerį dzūką p. Aravičių. Kaip tik tą dieną buvo jo vardo diena.

Suvažiavimas praėjo gera savanoriška nuotaika, kurioj jokių politinių išsišokimų nepasireiškė. Suvažiavimo metu buvo pastebimas noras palaikyti savanorių tarpe gražias kariškas tradicijas ir 1918—1920 m. dvasią.

Alytaus skyrius įsigyja 4 autobusus (du iš jų „studebaker“), kurie nuo liepos 15 d. pradės važinėti iš Alytaus į Kauną ir atgal. Tikimasi, kad savanorių autobusus palaikys ne tik savanoriai ir šauliai, bet ir kariai ir kita lietuviškoji visuomenė, važinėdama tik jais.

Alytaus savanoriai prie karininko Juozapavičiaus kapo. Jie kasmet per savo susirinkimus pagerbia šį garbingą kapą.

Pirmučiausia savanoriai rikiuotėj nuėjo į bažnyčią pamaldoms ir aplankė pirmojo žuvusio dėl Lietuvos nepriklausomybės karininko Juozapavičiaus kapą ir uždėjo gyvų gėlių vainiką. Kadangi tą dieną minimas suvažiavimas nutarė a. a. karžygi Antaną Juozapavičių pasirinkti savo skyriaus šefu, t. y. pasivadinti jo vardu, tai skyriaus pirmininkas kpt. Petruškevičius savo trumpa kalba pas kapą paprašė, kad karininkas Juozapavičius, kurio dvasia dvelkia iš šio garbingo kapo, leistų Alytaus savanorių skyriui pasivadinti jo vardu. „Mes, Alytaus savanoriai, seksime tavo pavyzdžiu, tavo dvasia mus givins tėvynės sargyboje ir Vil-

rininko Juozapavičiaus kapą, savo kalboj priminė kar. Juozapavičiaus žodžius, pasakytus jam paskutinį kartą išvažiuojant iš Vilniaus, būtent: „Sudiev, Vilniau! Gal ir daug tau teks nukentėti, daug ašarų ir kraujo pamatyti... Gal tu į lietuvių pardavikų nelaisvę pakliūsi ir vėl būsi prie ko nors priskirtas. Būk ramus! Neilgam. Išvaduos tave Lietuvos sūnūs.“ Šiuos Juozapavičiaus žodžius priminęs pabrėžė, kad mes, savanoriai, garbingo mūsų karžygio Juozapavičiaus idėjas ir troškimus perduosime mūsų tautos jaunajai kartai ir drauge su ja, išmušus kovos valandai, įvykdysime tai — išvadavę Vilnių grįšime į jį.

Prancūzų karo lakūnai.

Š. m. liepos mėn. 4 d. 10 val. į Kauną atskrido iš Rygos 6 prancūzų lėktuvai. Tą pat dieną 13 val. svečiams pagerbti aviacijos karininkų ramovėje buvo suruošti pusryčiai, kuriuose dalyvavo Prancūzijos nepaprastas pasiuntinys ir įgaliotas ministeris Lietuvai Ristelhueber ir karo atstovas pulk. Archen, vyr. štabo viršininkas generolas Kubiliūnas ir daug aukštesniųjų karininkų.

16 val. svečiai išskrido. Du mūsų lėktuvai svečius palydėjo iki Lietuvos sienos.

Liepos mėn. 5 d. Prancūzijos pasiuntinys, atsidėkodamas už malonų prancūzų lakūnų priėmimą, surengė vakarinę krašto apsaugos ministeriui pulk. Giedraičiui ir vyr. štabo viršininkui gen. Kubiliūnui pagerbti.

Buv. krašto apsaugos ministerio išleistuvės.

Š. m. liepos mėn. 2 d. Karininkų Ramovėje įvyko iškilmingos buv. krašto apsaugos ministerio pulk. Variakojo išleistuvės. Išleistuvių pietuose dalyvavo ministeris pirmininkas Tubelis, vyr. štabo viršininkas gen. Kubiliūnas, vidaus reikalų ministerijos generalinis sekretorius pulk. Štencelis, dalių vadai ir įstaigų viršininkai ir šiaip daugybė svečių. Pietų metu ministeris pirmininkas pasakė kalbą, kurioje pažymėjo pulk. Variakojo nuopelnus mūsų kariuomenei. Paskui kalbėdamas vyriausiojo štabo viršininkas pareiškė džiaugsmo, kad jam teko būti pulk. Variakojo artimiausiu bendradarbiu, ir viltį, kad gal dar teks vėl bendrą tėvynės darbą dirbti. Atsakydamas į tai pulk. Variakojis dėkojo visiems savo bendradarbiams.

Nemunu iš Klaipėdos į Kauną ir atgal.

Ten, kur Nemunas banguoja
Tarp kalnų, laukų...

Klaipėdos ir Macikų įgulų kariai labai nudžiugo, kai sužinojo, kad vyr. štabo sp. ir šviet. skyriaus viršininkas pulk. I. Šarauskas išrūpino įguloms ekskursiją į Vytauto Didžiojo parodą. Vadinas, ir mes, toliausia įgula, turėsime progos pamatyti Kauną. O ir ne vienas Kaunas mus viliojo. Nemažiau įdomu ir Nemunu pavažiuoti, jo aukštais, žaliais krantais pasigėrėti, upės pašonėn prisiplakusius senus miestelius — miesčiukus akimis palydėti, o įdomesnius aplankyti, apvaikščioti.

Birželio 18 d. buvo paskirta iš Klaipėdos išvykti. Graži 200 buteidėnų ir 4-tos baterijos kareivių kuopa anksti — 4 val., dar miestui miegant, atvykom į uostą. O čia, pasirodė, kad mūsų nusamdytasis laivas „Rambynas“ dar neiškrovęs prekių ir tuoj išeiti negali. Čiupom 12 vyrų ir greit išmetėm į krantą prekes. Susitvarkėm ir 6 val. garsiu maršu ir dainomis atsisveikinome su Klaipėda.

„Rambynas“ smagiai nėrė Kuršių marių bangomis. Pūtė silpnas vėsus pietų vėjas, o dienos įkaitis greitai pasirodė laivo denyje.

10 val. raižėme Nemuno žiočių vandenį. Sudiev, Kuršių marės! Dabar dumsim Nemuno nugara! Čia upės krantai nuobodūs: lygūs, žemi, aukštomis pelkių žolėmis apaugę. Čia rudenį ir pavasarį esą begalės laukinių ančių. Bepigu čia joms — šaudyti jas draudžiama.

Rusnėje laivas sustojo prie kranto, ir būrys Macikų įgulos kareivių prisijungė prie mūsų. Pasidarė

daugiau ir smagiau. Macikiškius sutikome dainuodami ir juokaudami.

Šiltoko lietaus apkrapinti prisartinome prie Tilžės ir Panemunės. Čia, kairiajame Nemuno krante, Tilžės prieplaukoje stovėjo daug laivų. Lenkdami miestą, pralindom du dideliu geležiniu tiltu. Prie vieno senokas, didele pypke dantyse vokiečių kareivis meškere žvejojė Nemune žuvis. Kai išgirdo mus dainuojant, ištraukė iš dantų pypkę ir prasižiojęs ėmė klausytis. Vėliau pamosykavo mums ranka. Daugelis mūsiškių pirmą kartą pamatė uniformoje vokiečių kareivį.

Jau nuo Tilžės Nemuno krantai gražesni. Aukštesni, vietomis karklais, vietomis pušaitėmis apžėlę. Netoli Tilžės dešiniajame krante išsikišęs aukštas mišku apsidengęs Rambyno kalnas.

Pusvalandžiui sustojome Smalinukuose. Beveik visi išlipom iš laivo ir nuėjom miestelio pažiūrėti. Nieko įdomaus. Viskas paprasčia. Dar dalis žmonių kalba vokiškai.

Sutemus pasiekėme Jurbarką. Kadangi laivas čia ėmė anglis ir turėjo stovėti apie 2 val., tai dauguma važiuojančių išėjome į miestą. Jurbarkiečiai gerokai nustebo tokiu staigiu ir dideliu karių užplūdumu. Parduotuvėse tik braškėjo valgomos bulkutės ir cukrainiai, o piliečių klūbo ir vienos kavinės bufetai kone visai ištuštėjo. Dėl to šeimininkai, nuo kaktos prakaitą braukdami, svečiams karštai dėkodami, atsisveikino.

Išvažiuojant, prieplaukoje buvo daug žmonių. Jie mus palydėjo,

šaukdami „valio“. Į Nemuną krinčias tirštas nakties rūkas dusino smagų orkestro maršą ir visai nuo mūsų akių paslėpė apylinkes. Todėl laivas apkurto... Mes visi miegojom: kareiviai dviem eilėm denyje, o karininkai ir svečiai kajutėse.

Rytą rūkai išsisklaidė, bet kelionė visus gerokai nervavo. Aiškiai pamatėm, kad pažadas mus atvežti 19 d. 8 val. į Kauną neišpildys: Nemunas sekus, vietomis vos 65 — 70 cm. vandens. Bent 5 kartus laivas užvažiavo ant sekumų. Jau nuo Jurbarko pradėjo mus lenkti mažesni, į parodą važiuojančių žmonių pilni laivai — „Karys“, „Kęstutis“ ir kiti.

Tik 16 val. pasiekėme Kauną. Į tą daugybę baltų namų ir bokštų nukrypo visų akys. Važiuojant pro pilį orkestras uždrožė maršą, kareiviai dainavo. Sveika, laikinai sostinė! Sveika, senoji pilie! Vytauto metais tolimiausios kariuomenės įgulos atvažiavo tave pasveikinti!

Prieplaukoje mus sutiko 5 p. p. vyr.leit. Jasiūnas ir palydėjo į gusarų pulko kareivines. Čia mums buvo skirta patalpa nakvynei. Smagiai grojo orkestras, eidamas Vilkmėrgės plentu; žmonės sustodavo pažiūrėti pirmą kartą Kaune pasirodžiusią kariuomenės dalį. Nors 32 valandų garlaivio kelionė gerokai visus išvargino, bet pamiršom nuovargį ir taip vyriškai žygiavom, kad net Vilkmėrgės plento nugara dundėjo.

Didelis gusarų pulko maniežas maloniai priglaudė mus. Guolius pasirengę, stambesnių šiaudų pakloję po šonais, galėjom pasilsėti. Buvom dar vieni, kitos įgulos nebuvo dar atvažiavusios. Nusiprausėm, nusidulkinom, pagėrėm kavą ir 19 val. 30 min. jau buvom karo muziejuje. Įspūdinga laisvės statula, bokštas ir savotiškai sutvarkytas gražus sodelis mūsų akis traukė į save ir vertė susimąstyti: kam čia tai visa? Kur turėtų būti vien karo reikmens — juk tai karo muziejus, — šautuvai kulkosvaidžiai, patrankos ir kita ir jaustūsi parako kvapas, dabar jaučiamas rožių kvapas, viliojanti gėlynai, ten, vandens baseinas, lietuviški kryžiai, paminklai...

Didelis žmonių skruzdynas juda sodely. Jie visu kuo gėrasi. Čia,

7 pėst. p. ekskursija prie Rusnės tilto.

be abejo, malonu valandėlę pabūti lietuviui ir svetimšaliui, militaristui ir pacifistui... Čia iš karto karo muziejaus ūpo visai nesijaučia.

Ak, kad nors dalį to sodelio į Klaipėdą parvežti! Čia malonumo rastų ir lietuvninkai ir karštieji „autonomistai“. Čia jie rastų bendrą grožio džiaugsmą.

su dideliu atydumu ir džiaugiamės, kad tarnaujame kariuomenėj, nes kitaip dauguma nebūtumėm tą visa matę.

Išėjus mums į parodą, stovyklą aplankė J. E. Respublikos Prezidentas A. Smetona. Būdetojo paklausinėjo, kaip patiko kelionė, kiek atvažiavo, apžiūrėjo mūsų patalpą.

val. pasiekėme garsiąją Veliuoną ir išlipome aplankyti Gedimino kapą, pilies kalną, Vytauto statytą bažnyčią ir statomąjį Vytautui Didžiajam paminklą. Kelius kartus nusifotografavom.

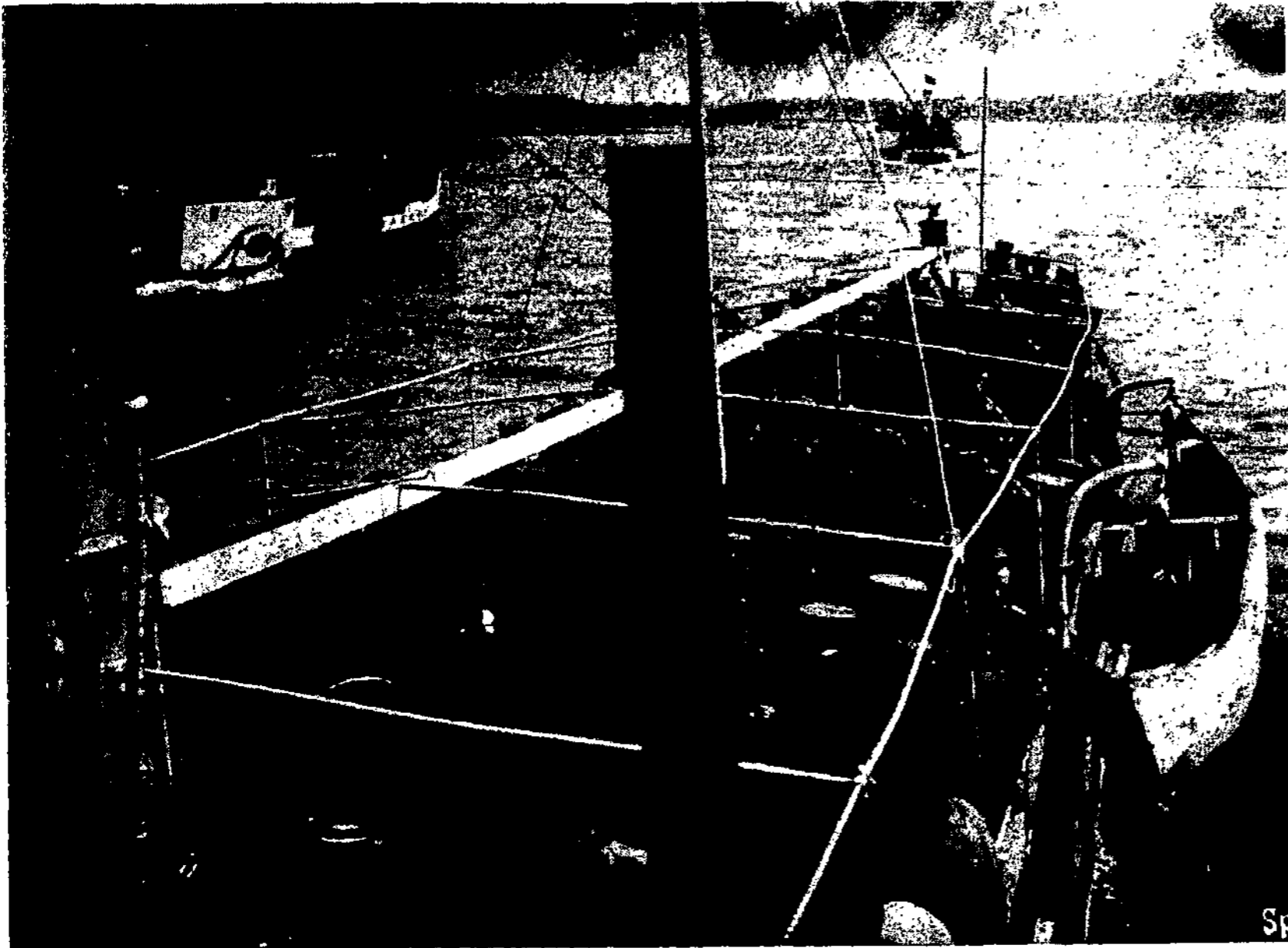
Nemune išsimaudėm, pailsėjom ir vėl, lenkdami gražias Nemuno pakrantes, nėrėme toliau. 22 val. jau mus su žibintais ir garsiais „valio“ sutiko Mažosios Lietuvos jaunimas prie Rambyno kalno. Širdingas buvo susitikimas su šio krašto lietuviais, kurie abiejų krašto įgulų karių vadina „mūsų kareiviais“. Aukšta Rambyno viršūnė knibždėte knibždėjo žmonėmis. Aplink kalno viršūnę stovėjo bufetų patalpos ir atkeliavusių vežimai, o pačiame didelės aikštės viduryj „raganos degė“ — smalos statinės. Toliau rūko iš akmenų pamūrytas Perkūno aukuras. Čia susirinkę butegeidėnai pagerbė tą seną šio krašto lietuvių šventvietę. L. e. pulko vado p. pulkin. leit. Svyilas pasakė kalbą, po kurios garsiai surikome „valio“ ir po to visi susiliejom į bendrą pasilinksminimą.

Karininkai buvo pakviesti į Bitėnus pas atgijimo patriarchą Martyną Jankų vakarienei, kur visi pasirašė „amžinoje knygoje“.

Smagiai bėgo laikas. Todėl liūdnoka buvo skirtis su Rambynu ir jo svečiais. Bet laivas negalėjo ilgiau laukti, ir mes išvažiavom. Sekmadienį 7 val. grįžom į Klaipėdą. I. J.

Nuo Palangos iki Vilniaus gims daina, geležinio vilko kerštu kruvina.

Tas tikrai gali įsakyti, kas moka klausyti.

Plačiuoju Nemunu į Kauną.

Išėjęs muziejaus įkūrėjas gen. Nagevičius garsiai su mumis pasisveikino, papasakojo muziejaus reikšmę, nurodė, į ką reikia daugiau dėmesio atkreipti, o 2 p. p. kap. Ališauskas išvedžiojo mus po muziejų ir paaikškino. Visi kareiviai stebėjosi tomis visomis didybėmis, kurios yra sutrauktos muziejuje. Jos atsilankantiems parodo visą mūsų Tėvynės garbingąją senovę, prisikėlimą, sunkias laisvės kovas ir garbingus narsiųjų tautos sūnų žygius. Kas buvo mažai pažinęs senovę ir kūrimosi laikotarpį, tam, iš muziejaus išėjus, pasirodė aišku visa, ko jis iki šiol įsivaizduoti nesugebėjo.

21 val. išsirikiavome sodely prieš žuvusiųjų paminklą ir dalyvavom vėliavos nuleidimo ceremonijoj. Tai, berods, pulko gyvenime pirmas kartas, kada valstybės vėliava buvo nuleidžiama butegeidėnų maršą griežiant.

Birželio 20 d. aplankėme parodą, klausėme dainų ir žiūrėjome „Vytauto Žemės“ misteriją. Čia viskas mus žavėjo, viską praleidome

Birželio 21 d. 6 val. gailėdamiesi apleidome Kauną. Negalėjome ilgiau laukti, nes būtumėm pavėlavę į Joninių iškilmes Rambyno kalne, kur žinojome, kad susirinks daugybė Mažosios Lietuvos lietuvių. O Joninės Klaipėdos krašte yra kaip ir tautinė šventė. Taigi turime ir mes ten būti.

Smagiai mūsų „Rambynas“ nėrė pavandeniu į vakarų pusę. Apie 10

Prie Rambyno kalno.

„Trimito“ dešimtmetis.

Šaulių sąjunga, kaipo mūs kariuomenės talkininė, yra mums gerai pažįstama. Mūs karių ir šaulių idėjos, tikslai ir uždaviniai tie patys, bendri. Todėl ir šaulių laikraštis „Trimitas“ mums yra gerai pažįstamas ir artimas.

Šiandien, „Trimito“ 10 gyvavimo metų sukaktuvių proga, nors trumpai pažvelkime į „Trimito“ praeitį ir dabartį.

1920 m. balandžio 21 d. šaulių sąjungos centro valdybos posėdy nutarta leisti laikraštį vardu „Trimitas“. Netrukus gegužės mėn. pasirodė „Trimito“ 1 nr.

Pradžia buvo labai sunki. Bet a. a. Vl. Putvinškis, „Trimito“ įkvėpėjas ir tėvas, nenusiminė. Energingai ieško redaktorių, rūpinasi „Trimitu“, bėgioja ir pagaliau pirmieji ledai buvo pralaužti. 1920 m. rugpiučio mėn. 11 d. išėjo „Trimito“ 2 nr. ir jau ėjo kas savaitė. Dalykai pagėrėjo ir „Trimitas“ pradėjo stiprėti. Atsirado iš savo tarpo tinkamų spaudos darbininkų ir rėmėjų. Nors, tiesa, laikotarpiams buvo sunkesnių momentų, bet pagaliau viskas nugalėta ir šiaudien matome „Trimitą“ stovintį ant tvirtų kojų.

Šiandien „Trimitas“ yra populiarus mūsų visuomenėj. Bendradarbių eilėse turi sutraukęs rimtas mūsų spaudos jėgas. Jo rėmėjai — talkininkai yra energingieji mūsų šauliai. Nors iš karto „Trimitas“ ėjo knygų pavidalo formato, menkutis, bet ilgainiui jis didėjo ir keitė savo išvaizdą. Šiandien jo ne tik turinys, bet ir išvaizda jau yra rimto žurnalo, iliustruotas ir su gražiais viršeliais. Jį skaito ne tik šauliai, bet ir kita visuomenės dalis, nes „Trimitas“ savo turiniu atitinka mūsų liaudies pageidavimus. Jis yra žinomas ir skaitomas ir mūs, karių tarpe.

Š. m. liepos 3 d. išėjo „Trimito“ 500 numeris. Jis kaip tik ir yra skirtas „Trimito“ 10 gyvavimo metų sukaktuvėms paminėti. Numeris padidintas, gausiai

ilustruotas buvusių ir esamų redaktorių ir įžymesnių bendradarbių paveikslais. Įdėta daug rašinių ir atsiminimų iš pirmųjų „Trimito“ dienų ir kitokių, liečiančių „Trimito“ sukaktuves.

Liepos 3 d. 18 val. 30 min. šaulių salėj Kaune buvo iškilmingas šaulių sąjungos centro valdybos ir „Trimito“ redakcijos posėdis sukaktuvių proga. Į posėdį atvyko daug „Trimito“ bendradarbių ir kit. Pirmučiausia centro valdybos pirmininkas A. Žmuidzinaičius savo kalboj apibūdina „Trimitą“, po jo kalba pavaduojąs šaulių viršininką mjr. Karaša ir kiti. Vėliau prasideda sveikinimai žodžiu ir raštu. Sveikina įvairios redakcijos, organizacijos ir asmens. Sveikinimų buvo per keliasdešimt. Net ir iš provincijos ir užsienio lietuvių.

Iš daugelio sveikinimų mums, kariams, pažymėtini šie: krašto apsaugos ministerio pulk. Giedraičio (raštu), Vyr. št. Spaudos ir švietimo Skyriaus viršininko plk. ltn. Šarausko (žodžiu), „Mūsų Žinyno“ redaktoriaus plk. ltn. Steponaičio (raštu), kpt. Jakšto „Kario“ redakcijos vardu (žodžiu), L. K. Savanorių Sąjungos centro valdybos (raštu) ir t. t. Po sveikinimų buvo Lietuvos žurnalistų sąjungos pirmininko ir „Trimito“ bendradarbio dr. Purickio paskaita „Trimito“ 10 metų apžvalga“.

Po iškilmingo posėdžio buvo meniškoji dalis, K. Jurašūno 5 pav. scenos vaizdelis „Trimito“ 1 — 500 nr.“, specialiai parašytas sukaktuvėms. Tai buvo skaitymas ištraukų iš senesnių „Trimito“ nr. nr., jas pajavirinant trimitais, dainomis ir vaidinimu su atitinkamomis dekoracijomis.

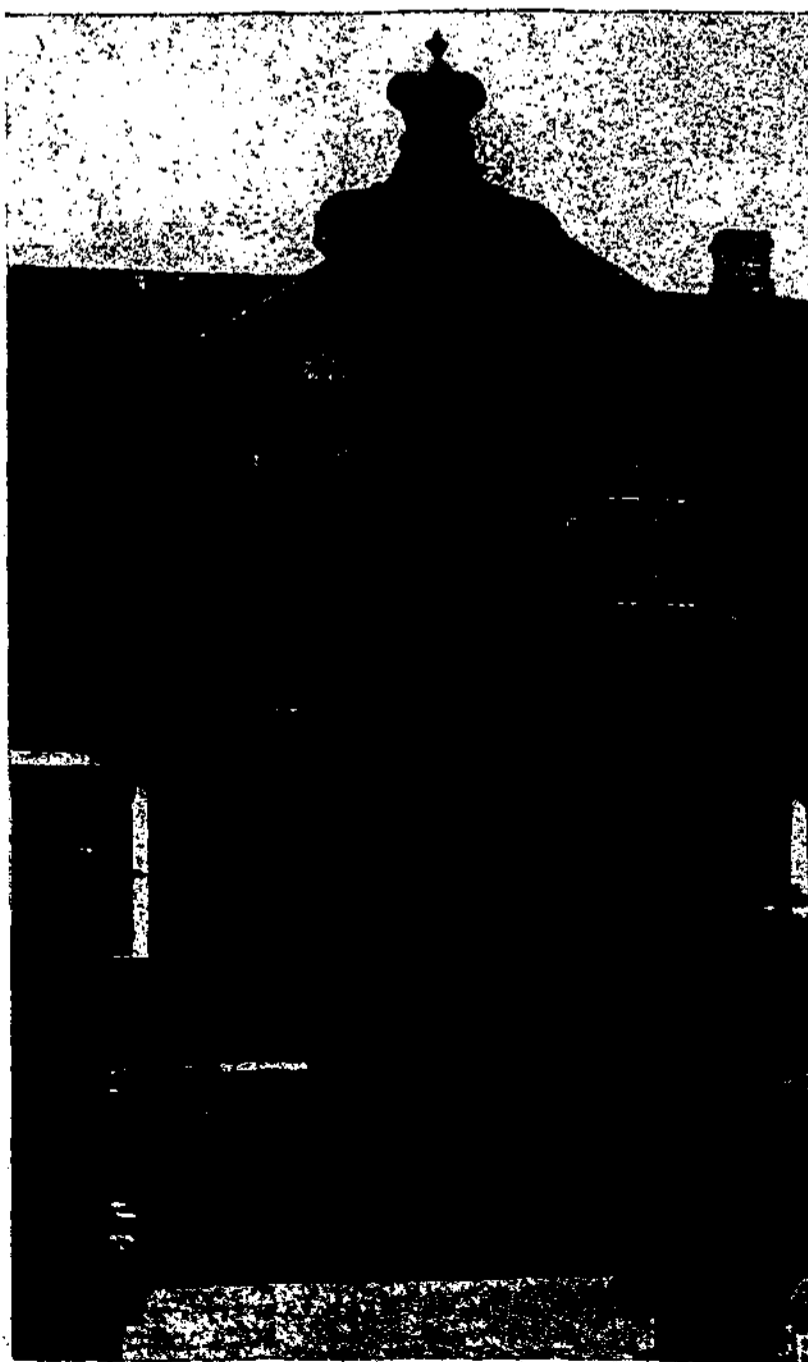
Sukaktuvių minėjimo metu (keletą dienų) prie šaulių salės viename kambarėly buvo suruošta „Trimito“ ir kitų šaulių leidinių paroda, kurioj buvo išstatyti iš pat pradžių leidžiami „Trimito“ nr. nr. ir kt. Iš šios parodos aiškiai galėjai matyti „Trimito“ tobulėjimą ir stiprėjimą.

Btkš.

Kad Vytautas Didysis gyventų mumyse.

Birželio 29 d. Veliuonoje atidengtas Vytauto Didžiojo paminklas, kurį padarė dail. Šimkūnas. Į tas iškilmes buvo nuvykę J. E. Resp. Prezidento atstovas, vyr. V. D. k-to pirmininkas ministeris inž. K. Šakenis, naujas krašto aps. ministeris pulk. Giedraitis, teisingumo minist. p. Žilinskas, pulk. Braziulevičius ir kiti. Svečius pasitiko vietos šaulių garbės sargyba (iš 100 žm.), V. D. k-to skyriaus pirmininkas, polic. nuovados viršininkas ir valsč. viršaitis. Iškilmingas pamaldas atlaikė ir paminklą pašventino iš Kauno atvykęs pralotas prof. Čėsnyš.

Atidengiant paminklą p. švietimo ministeris pasakė ilgą kalbą ir p. Resp. Prezidento vardu pasveikino visus iškilmių dalyvius. Dar kalbėjo vietos klebonas, krašto apsaugos ministeris, šaulių atstovas, vienas žydų rabinas ir kiti. Ypatin-

gai kariškai ir susijaudinusiai prabilo naujasis krašto aps. ministeris pulk. B. Giedraitis. Šis pareiškė džiaugsmą turįs progos antrą savo atsakomą darbą dieną dalyvauti tokiose iškilmėse ir pasisemti sau stiprybės. Daugelis kalbėtojų priminė mūsų užgrobtąją sostinę, sakydami „Vytaute, vesk mus į Vilnių!“

Paminklo atidengimo iškilmėms pasibaigus, garbingiesiems vyriausybės atstovams, V. D. k-to nariams ir kitiems įžymesniems vietos darbuotojams buvo surengti pietūs, kuriuose išreikšta daug linkėjimų ir sveikinimų negalėjusiam dėl rimtų priežasčių dalyvauti Tautos Vadui p. A. Smetonai ir naujam kr. aps. ministeriui pulk. Giedraičiui. P. kr. aps. ministeriui, tam jėgos ir galybės simboliui, padariusiam pirmą savo žingsnį Veliuonon, svečiai keletą kartų sugiedojo ilgiausių metų.

A. B-dis.

Prieššaukiamasis naujokų parengimas.

Ne rožėmis klotas pirmojo mūsų kariuomenės žygio kelias. Jis yra narsių mūsų sūnų krauju aplaistytas, lavonais nuklotas, brangiomis aukomis pirktas. Ir tas mūsų kariuomenės žygis, pirmi jos darbai mums yra brangūs ir didžios pagarbos verti. Bet čia nenorim imtis mūsų kariuomenės įvertinimo. Ji yra tinkamai įvertinta. Čia noriu iškelti prieššaukiamąjį naujokų parengimo klausimą, kuris, manau, yra vertas susidomėjimo.

Šiandien nepaslaptis, kad kaime, o ypač tamsesniuose kampeliuose, apie kariuomenę pažiūra yra gana savotiška. Ten žmonės gyvena visokiais gaudais. Kariuomenėje tarnavimą įsivaizduoja kaip kokios priverstinos bausmės atlikimą. Ir štai iš tokios aplinkos ateina jaunuolis į kariuomenę. Daug sunkumų sudaro savo viršininkams, kurie juos paima į savo globą. Tai viena, o antra — tai įvairių gaudų mėgėjai drumsčia bendrai kariuomenės ramybę.

Šiam kelias turi būti užkirstas tada, kai jaunuolis nėra dar karių eilėse. Į karių eiles jaunuolis turi ateiti su šviesiomis mintimis, su gražiomis idėjomis, aiškiai suprasti kariuomenės svarbą.

Tamsioms mintims išblaškyti ir sudaryti apie kariuomenę rimtą ir teisingą pažiūrą gali padėti pradžios mokyklų mokytojai ir dalinai kunigai. Pastarieji, kad ir nesisteningai, bet vis tik gali per pamokslus praveisti mintį apie mūsų kariuomenę, padrąsinti mūsų jaunuomenę, kad ji be baimės eitų į kariuomenę ne bausmę atlikdama, bet sau ir savo kraštui gero trokšdama.

Mokytojas jau daugiau gali šiuo reikalu nuveikti.

Šį klausimą paliesti mokytojui yra patogiau kursuose suaugusiems, pamokų metu ir skatinant stoti į šaulių eiles. Kursuose suaugusiems per krašto mokslo pamokas šis dalykas galima teoriškai išeiti, turint galvoje reikalą ir naudą. Galima be jokių sunkumų, gyvais pavyzdžiais parodyti, kad kariuomenėje tarnavimas yra kiekvieno doro ir sumanaus pilie-

čio pareiga, kad kariuomenėje reikia pasiduoti drausmei ir įsakymams. Tatai nėra bloga: tuo žmogus užgrūdinamas, auklėjamas. Praktiškai šis dalykas šiek tiek gali būti išeitas tose mokyklose, kur mokytojai yra baigę karinio parengimo kursus arba šauliai.

O ypač šis dalykas turėtų būti neužmirštas ten, kur yra mažas lietuviškas susipratimas. Darbas nėra sunkus, bet naudingas ir kilnus. Panašiai parengti jaunuoliai tikrai būtų tvirti ir naudingi kariai, kurie vietoje bereikalingos baimės turėtų tvirtą nusistatymą mūsų kariuomenės atžvilgiu.

Šiuo klausimu, manau, išsitaris ir daugiau mokytojų.

Mok. J. Sluoksnaitis.

Vilkaviškio gimn. sporto šventė.

Birželio mėn. 15 d. 4 artilerijos pulko sporto aikštėj įvyko minėtos gimnazijos sporto šventė. Šventėje dalyvavo keli šimtai berniukų ir mergaičių, beveik visi mokiniai

14 val. tvarkingai išsirikiavusius dalyvius sveikino švietimo ministerijos tarėjas p. Daniliauskas, lydintas gimnazijos direktoriaus p. Kriščiūno.

Po sveikinimo, griežiant pulko orkestrui, atlikta keli sakalų gimnastikos pratimai gana sutartinai ir darniai. Juos baigę visi dalyvai praėjo pro teisėjus, mokytojus ir publiką pakeltomis rankomis.

Pirmoji programos dalis: 100 ir 60 metrų bėgimas bendrai visiems dalyviams. Toliau mergaičių pratimai su gėlėmis, kvadratų žaidimas, plastiška polkutė ir berniukams turnikas ir šuoliai.

Antroji dalis dar įdomesnė. Mergaitės atliko pratimus su vėliavėlėmis, su vainikėliais ir berniukai disko metimą, šuolį, šokimą per arklį, basketbolą ir piramides.

Visuose sporto numeriuose draug su didesniais ir vyresniais aktingai dalyvavo patys jauniausi ir mažiausi mokiniai — berniukai ir mergaitės. Neapsileisdami didesniesiems, atlikinėjo tuos pačius numerius taip pat gerai.

Nors gausinga ir įvairi programa, sudaryta net iš 15 numerių, bet atlikta labai sklandžiai ir vykusiai.

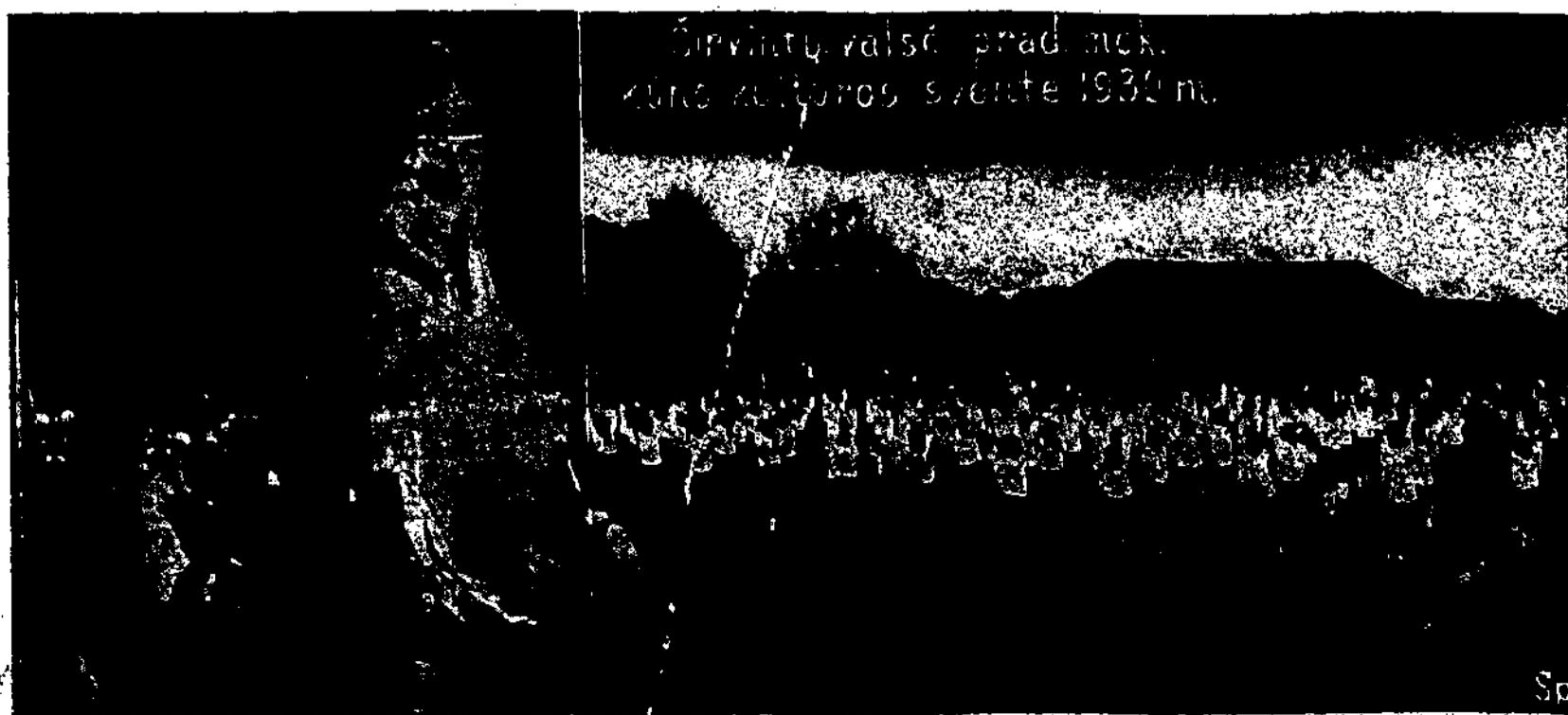
Baigę šventės programą visi dalyviai, vedini orkestro, rikiuotė grįžo į gimnazijos rūmus, kuriuose įvyko pačių mokinių: medžio, siuvinų piešinių ir braižinių, rankdarbių paroda. Didinę eksponatų dalį sudarė piešiniai ir braižiniai. Taip pat siuviniai bei mezziniai, nors ne gausumu pasižymėjo, bet savo dirbinių kokybe ir skoningumu. Pačią kukliausią eksponatų dalį sudarė medžio dirbiniai.

V. p. B. J.

Širvintų valsčiaus pr. mokyklų mokinių sporto ir dainų šventė.

Birželio mėn. 1 d. Širvintuose įvyko Vytautui Didžiajam pagerbti Širvintų val. pr. mokyklų mokinių sporto ir dainų šventė. Šventėje dalyvavo 8 mokyklos (17 komplektų), viso per 500 mokinių.

Šventė prasidėjo 9 val. bažnyčioje pamaldomis. Paskirtą valandą visų mokyklų vaikučiai orkestro lydimi susirinko į bažnyčią pasimelsti, paprašyti Aukščiausiojo palaimos jų darbams. Kun. Juraitis atlaikė šv. mišias ir pasakė pritaikytą šventei pamokslą. Po pa-

maldų visi vaikučiai gražiai išsirikiavę nuėjo prie žuvusiųjų paminklo, kur mokyklų inspektorius K. Gudas atidarė šventę ir pasakė kalbą, ragindamas vaikučius būti drąsiais ir, jei reiks, nesibijoti kraują pralieti už tėvų žemę, už mūsų brangią sostinę Vilnių. Po jo kalbos dvi mergaitės uždėjo gyvų gėlių vainiką ant paminklo garbingai žuvusiems karžygiams, o I p. p. orkestras sugrojo gėdulingą maršą.

Kalbėdamas viršaitis p. Usavičius priminė Vytauto darbus ir jo nuopelnus Lietuvai ir ragino sekti jo pavyzdžiu.

Po to prasidėjo iškilminga eiseną į aikštę. Eisenoje buvo du gyvieji paveikslai: Vytautas ir spaudos draudimas.

Mok. P. Strazdo vadovaujami jaunieji sportininkai atliko du įvairiai kombinuotus pratimus be vėliavėlių ir du su vėliavėlėmis.

Sporto pratimus baigus mokyt. J. Kaveckaitės vedamas mokinių choras padainavo 5 daineles. J. Jončys.

Telšių gimnazijos VI klasė.

Skaučių vadovių stovyklos pabaigtuvės.

Skautai ir skautės, būdami gamtos draugai, mėgsta vasaros metu pagyventi čigoniskai — pasistato miške palapines ir gyvena. Šiemet Karmelavos miške buvo susirinkę skaučių vadovės į atskirą stovyklą. Čia jos mokėsi skautybės, kad grįžę į savo draugoves galėtų sėkmingiau veikti ir kitoms skautėms vadovauti.

Š. m. liepos mėn. 4 d. stovykla baigė savo veikimą. Į nuobaigas buvo atvykę iš Kauno svečių: skautams remti draugijos pirmininkas dr. Alekna, vyr. štabo spaud. ir šviet. skyriaus viršininkas pulk. Šarauškas su žmona, „Trimito“

redaktorius p. Marcinkevičius su žmona ir kiti. Po bendros skautiškos vakarienės įvyko paskutinis vėliavos nuleidimas ir tam tikros skautiškos apeigos. Joms pasibaigus, kai kurie svečiai tarė skautėms po keletą žodžių. Be to, dr. Alekna kiekvienai skautėi padovanojo po vieną raudoną rožę, pulk. Šarauškas — po „Kario kalendorių“ 1930 m., p. Marcinkevičius — po jubiliejinį „Trimito“ numerį, p. Marcinkevičienė — po rūtų šakelę iš šaulių sąjungos darželio ir kap. Jakštas — po „Kario“ numerį. Skaučių stovyklos viršininkė p-lė Barščiauskaitė gražiai padėkojo svečiams už atsilankymą ir dovanas.

Paskui prie degančio laužo buvo daug smagių skautiškų žaidimų, juokingų vaidinimų ir gražių dainelių.

Čia ne lietuviai, bet anglai arba prancūzai.

1919 m. lapkričio mėn. netoli Radviliškio, Varnėnų kaime, prieš bermontininkus stovėjo du lietuvių kareivių būriai. Vieną dieną, lietuviams bepietaujant, kažkokiu būdu nepastebimi bermontininkai įslinko į kaimą ir slapta norėjo mus pulti. Į vieną kambarį puolė 10 bermontininkų, staiga atidarė duris, ir didžiausiu triukšmu šoko į vidų. Iškart atrodė, kad jų yra devynios galybės. Bermontininkai, durtuvus atkišę, liepė kelti rankas aukštyn. Mes sužiūrom ir nutilo visos mūsų kalbos. Mūsų šautuvai buvo sustatyti pas duris kampe. Tuo pat momentu 2 kareiviai stovėję pas duris ties savo šautuvais (Olbutas, ir dar vienas, kurio pavardę pamiršau), skubiai stvėrė iš kampo šautuvą ir smogė šautuvų buožėmis į galvas dviem bermontininkams, kurie jau buvo spėję įbėgti į kambarį. Tuo pat momentu staiga ir mes visi griebėm šautuvus ir prasidėjo tikros kautynės. Visi valio surikom, o bermontininkai šaukė ura! Šautuvų piškėjimai, riksmas kaime sukėlė didžiausį sumišimą. Užmušę tuos kelis bermontininkus, išsiskleidėm į grandinę ir pradėjom šaudyti į priešą, kurio grandinės gulėjo visai arti kaimo. Jų buvo kokios dvi kuopos; kaime taip pat jų buvo koki kuopa. Su jais kiti mūsų kareiviai kovėsi. Kulkosvaidžių šūvių negalėjai atskirti: virė kaip katile. Vienas tik priešas šaudė iš kokių 10 kulkosvaidžių. Tuoju pat pasigirdo mus antros baterijos patrankų griovimas, kurių balsas mums pakėlė dar di-

desnį ūpą kautis su priešais. Priešo baterija, vos spėjusi du kartu iššauti, tuojau nutilo. Mūsų baterija gerai į ją pataikė. Priešo baterijos buvo sudraskytos ir jų gurguolių ratai iškilo į padanges. Mes patys matėm važiuojančias per kalnelį priešo gurguoles ir kaip iškilo jų ratai į orą. Šaudymo metu pastebėjom sužeistą kuopos vadą kpt. Pridotką. Jis šaukė viršilą, norėdamas jam perduoti savo pareigas, bet viršilos nesimatė — jis tuo metu buvo kitam kaimo gale, su pirmu būriu. Paskiau, atsišaudydami, pasitraukėme ten pat netoli į mišką. Vėliau sužinojom, kad iš mūsų pusės buvo 2 nukauti ir 4 sužeisti ir nebeatmenu keli buvo paimti į nelaisvę. Bet tą pačią parą, nakties metu, visi iš nelaisvės pabėgo. Kiti net iš bermontininkų pavogtais karabinais apsiginklavę grįžo. Netrukus net tą patį kaimą mes užėmėm. To kaimo gyventojai, mus pamatę, ir net tuos pačius kareivius, labai nūdžiugo. Mums pradėjo pasakot, ką jie pergyveno tos audros metu. Jie pasakojo, kad matę, kaip bermontininkai apie 16 savo užmuštų ir daug sužeistų nusivežė. Po tų kautynių girdėjo, kaip bermontininkai, kalbėdamiesi, šaukė: „... čia ne lietuviai, bet anglai arba prancūzai“... Sako, girdi, mūsų buvo 3 kuopos, o lietuvių tik 2 būriai, ir be to, buvo apsupti, ir kaip jie galėjo atsilaikyti taip staiga užklupti. Jie jokių būdu neįvaizdavo ir netikėjo, kad lietuviai būtų tokie narsūs.

J. Šlikas.

KARIUOMENĖS GYVENIMAS

Respublikos Prezidentas išvyko į užsienius.

J. E. p. Respublikos Prezidentas liepos mėn. 1 d. popietiniu traukiniu išvažiavo vienam mėnesiui gydytis į Čekoslovakijos kurortus. Jo palydėti į stotį buvo atvykę: ministras pirmininkas Tubelis, krašto apsaugos ministras pulk. Giedraitis, vyriausiojo štabo viršininkas gen. Kubiliūnas, kiti ministrai, svetimų valstybių pasiuntiniai, daug aukštųjų karininkų ir valdininkų ir visuomenės atstovų.

Dabar Respublikos Prezidentą pavaduoja ministras pirmininkas Tubelis,

„Kario“ redaktorius atostogose.

„Kario“ redaktorius, majoras Balčiūnas, nuo liepos mėn. 1 d. paleistas 6 savaitėms sveikatai pataisyti, išvyko į užsienius. Dabar „Karij“ redaguoja kapitonas Petras Jakštas.

7 pėst. Ž. K. Butegeidžio pulko šventė.

Šiais metais VII. 1 butegeidėnai susilaukė 11-tų savo gyvavimo sukaktuvių. Toji džiaugsminga pulko šeima diena pasitaikė paprastą darbo dieną, bet, norint išlaikyti pulko tradiciją, prie kitos šventės nebuvo nukelta ir tuo pačiu kartu atšvęsta. Šventės programa paprasta, kukli: pamaldos, paradas, bendri pietūs, kareivių ekskursija. Pamaldos, kuriose dalyvavo vien pulko kariai ir jų šeimos, buvo įspūdingai atlaikytos, giedant Klaipėdos konservatorijos auklėtinei poniai Jasinevičienei ir smuiku grojant p. Buivydui. Jiems vargonais akomponavo konservatorijos mokytojas p. Bertulis, o jausmingą pamokslą pasakė kun. Ruibys.

Grįžęs iš pamaldų pulkas, vadovaujamas pulko vado pad. pulkininko leit. Svylo, išsirikiavo su vėliava paradi kareivinių kieme. Čia atvyko Klaipėdos krašto gubernatorius, ats. pulk. Merkys, pulko vado pulk. Genio lydymas ir pasveikino pulką. Savo kalboje p. gubernatorius priminė garbingus pulko žygius Nepriklausomybės kovose ir ragino stiprėti ir tobulėti toje dvasioje, kokia pulkas anais sunkiais laisvės kovų laikais pasirodė ties širvintais ir Giedraičiais.

Griausmingai nuaidėjo butegeidėnų „valio“ vyriausiajam ginkluotų krašto jėgų viršininkui Respublikos Prezidentui A. Smetonai, gubernatoriui Merkiui ir pulko vadui pulk. Geniui.

Pražygiavęs iškilingu maršu pulkas sustojo antrojo aikštės pusėj, kur vėl atvyko prie pulko gubernatorius su pulko vadu ir pasveikino baigusius mokomą kuopą kareivius ir palinkėjo jiems sėkmingai dirbti tėvynei naudingą darbą. Labai gerai baigė mokomą kuopą ir pakelti į jaunesnius puskarininkus šie kuopos mokiniai: Tamoševičius A., Balsys B., Bružas K., Dienas J. ir Šimkevičius J.

Po pietų pulko karininkų ramovėje įvyko bendri karininkams pietūs, kuriuose ir p. gubernatorius dalyvavo, o kareiviai buvo išvykę laivais į Juodkrantę, kurią aplankę, 20 val. grįžo namo.

Ir taip kukliai, ramiai, gražiai susikaupime praslinko šventės diena, ir Vytauto Didžiojo metais butegeidėnai įžengė į laimingo skaičiaus — 12-kos — gyvavimo metus.

I. J.

Mokomos kuopos egzaminai. Birželio mėn. 26, 27 ir 28 dienomis įvyko mokomos kuopos egzaminai. Egzaminai ėjo labai sklandžiai, matyt, buvo didelis susidomėjimas karo mokslu ir kas dar pažymėtina, kad šioje laidoje yra daug baigusių gimnaziją ir aukštus mokslus. Egzaminus išlaikė visi — 40.

Pasveikino pulko vadą. Birželio mėn. 29 d. per šventą Petrą pulko liktiniai puskarininkiai ir civiliniai tarnautojai pasveikino savo mylimąjį pulko vadą jo vardo dienoje.

Pulko vadas šiuo metu gyvena Girulių kurorte.

Taigi sveikinimą nunešė estafetiniu bėgimu (7 klm. per 20 min.).

P. Vinkelis.

9 pėst. L. K. Vytenio pulkas.

Liepos mėn. 2 d. pulko vadas pulk. Adamkavičius perdavė pulką naujai paskirtam pulko vadui pulk. Jurgaičiui. 10 val. visas pulkas buvo išrikiuotas aikštėje, kur, atvykęs senas pulko vadas, atsisveikino, o naujas susipažino su valdiniais ir apklausinėjo skundų.

Naujas pulko vadas pulk. Jurgaitis, savo kalboj primindamas sąmoningos drausmės reikšmę, vyteniečių gerą vardą, pabrėžė, kad jam, kaip jau buvusiam šio pulko vadu, malonu vėl grįžti į susigyvenusią šeimą ir tiki, kad ir toliau vyteniečiai paliks drausmingi, išsitobulinę — priešui bus baisūs. Baigęs kalbėti pasiūlė pulkui surikti garsų valio už buvusį pulko vadą. Garsus valio toli nuaidėjo.

Birželio 28 d. pulko karininkų ramovėje buvo pulko vado pulk. Adamkavičiaus išleistuvės. Į išleistuves apsilankė II karo apygardos viršininkas pulk. Skučas ir 2 pėst. pulko vadas pulk. Čaplikas. Be to, išleistuvėse dalyvavo pulko karininkai su šeimomis ir keli vietos visuomenės atstovai.

Pulk. leit. Kazilevičius, paminėjęs pulk. Adamkavičiaus nuopelnus pulkui, įteikė nuo pulko karininkų kuklią dovaną atminimui. Sugiedota ilgiausių metų.

Vytenietis.

Kiekvieno praeivio vilioja akį pažiūrėti ir pasidžiaugti gražiai įrengtais darželiais, kurie eina aplink visas kareivines didelėmis lysvėmis ir žydinčiomis, gražiomis gėlėmis. Pulko sodas taip pat pilnas prisodintas gražių gėlių, išdirbtas gražiais takais, o ypač dabar gerai atrodo sode įrengtas didelis (su sala vidury) ežerėlis. Saloje yra gražių lysvelių, gėlių ir salos krante iš stiklo ir akmenėlių padirbdintas didelis ir gražus Vytis. Pačiame ežerėly yra daug įvairių ir didelių žuvų. Yra žuvelių, kurios savo spindėjimu atrodo, lyg auksinės. Jos pargabentos iš užsienio. Kitame sodo gale yra didelė ir gerai įrengta teniso aikštelė.

Kiekvieną gražų vakarą į sodą ateina iš miesto valdininkų ir kitų svečių pakvėpuoti tyru oru ir pasidžiaugti pulko malonumais.

San. pusk. M. Grinius.

4 pėst. L. K. Mindaugo pulkas.

Mokomoji kuopa yra Pajuostės dvare labai gražioje vietoje.

Kuopos kareivinių sienos išpuoštos gražiais paveikslais, aliejiniiais dažais pašytais ant sienų. Paveiksai vaizduoja mūsų senovės ir dabartinį karo gyvenimą. Iš visų paveikslų įdomiausias ir didžiausias, kuris vaizduoja visą pėstininkų pulką apsaugos žygyje, žygiuojantį prieš link. Paveiksle gali pamatyti visas ginklų rūšis. Paveikslas nupieštas net per dvi sienas.

Visus piešinius pulkas atliko vien tik savo jėgomis, kurių svarbiausias dekoratorius yra eil. Januševičius.

Šaudymo pratimai. Birželio mėn. 30 d. pulko jaunų kareivių dalis atliko pirmuosius šaudymo pratimus kovos šoviniiais, kuris davė gana džiuginančius rezultatus.

Pagal bendrą apskaičiavimą, pasiliko visiškai mažas nuošimtis neišpildžiusių sąlygas.

Choras. Mokomoje kuopoje susiorganizavo pulko kareivių choras. Choro dalyviai iš visų išgalių stengiasi gerai pramokti dainuoti.

Eil. Kriauza.

Karo veterinarijos valdyba.

Ekskursija. Birželio mėn. 28 d. arklių kaustymo mokyklos mokiniai buvo nuvesti apžiūrėti audinių fabriką „Drobė“ Šančiuose. Ekskursijos dalyviams viską smulkiausiai parodė ir paaiškino „Drobės“ pirmininkas p. Štrimas.

Ekskursantai daugiausia domėjosi nepaprastai suderintu mašinų veikimu, kurios beveik pačios viską dirba: karšia, verpia, apmeta, audžia ir t.t. Minėtas fabr. įsteigtas 1920 m., kuris nemaža yra ir mūsų kariuomenei medžiagos pagaminęs.

Virš. A. Valančius.

Šarvuočių rinktinė.

Birželio mėn. 14 d. į rinktinę atsilankė 3 artilerijos pulko viršilų ir puskarininkių bendro lavinimos kursų klausytojai susipažinti su mūsų tankais. Ekskursantams buvo parodyti tankai, paaiškintas jų veikimas, ypatybės, nugaliamosios ir nenugaliamosios klūtys ir pademonstruota.

V. p. P-tis.

Birštonas.

Karo sanatorija. Šiomet sanatorija Birštono kurorte atsidarė kiek vėliau, būtent birželio 15 d. Sanatorijos viršininku paskirtas ats. pulk. leit. gyd. Leščiukaitis. Tuo tarpu sanatorijoje gydomi 17 karininkų ir 3 puskarininkai. Po parodos laukiama daugiau ligonių. Sanatorija patalpinta gražioj

Birštono miestas.

viloj ant Nemuno kranto. Pačiame kurorte nieko naujo. Miestelio ir parko gatvėse ir takuose pripilta daug smėlio. Kas nori gali imti „dulkių vonias“. Prie Birutės šaltinio kabo ant stulpelių spygliuota viela, kuri primena liūdnus okupacijos laikus. Vytauto šaltinis kiek aptvarkytas, bent kelias į jį išgrystas. Kioske maža lietuviškų laikraščių; „Lietuvos Aido“ gaunama tik 10 egz.

Ligonis.

Aviacija.

Birželio mėn. 16 d. aviacijon prikomandiruota grupė kariūnų aspirantų atlikti stažą aviacijos srityje. Baigę teoretinę programą ir atlikę pratimus praktikoje, išeis atsargos oro žvalgiais.

— sk. —

Karo kalėjimas ir drausmės dalis.

Šiais metais kadro komandos kareiviai užsiprenumeravo per trisdešimt egz. „Mūsų Rytojaus“. Laikraštį išrašė į sodžius tėvams ir giminėms. Šis kareivių žingsnis yra sėkmingas visiems, nes padeda sodiečius kultūrinti.

Visi dalies kadro k-dos, ir net nuteistieji kareiviai, įsigijo Karių Kalendorių.

Jaun. pusl. Petraška.

Kariuomenės Sporto Draugija.

Kariuomenės sporto draugijos teniso sekcijos pastangomis birželio mėn. 28 ir 29 d. atskiros artilerijos grupės teniso aikštelėse įvyko pavasario rato kariuomenės teniso žaidimo turnyras.

Turnyre dalyvavo aukšt. Didž. Lietuvos Kun. Vytauto karininkų kursų, karo ligoninės, ryšių bataliono, aviacijos, 4 artilerijos pulko ir atskiros artilerijos grupės — viso 10 karininkų ir 2 puskarininkai.

Pirmininkui pasveikinus, ir išmetus burtus, pradeda mas turnyras kur $\frac{1}{4}$ finale sulošė:

1) Mjr. Dr. Jurgelionis — kap. Bliumchenas 6:3 ir 6:1, 2) Kap. Januševičius — vyr. l. Slyvauskas 6:0 ir 6:3, 3) Viršila Šikšnius — leit. Petrauskas 10:8 ir 6:3, 4) Kap. Paura

— kap. Botyrius 6:0 ir 6:3, 5) Kap. Dapkus — mjr. Dr. Stasiūnas 6:4 ir 6:0. $\frac{1}{2}$ finalo: 1) Kap. Paura — kap. Dapkus 4:6, 6:3 ir 6:0, 2) Viršila Šikšnius — v. p. Jablonskis 6:0 ir 6:3, 3) Kap. Januševičius — mjr. dr. Jurgelionis 6:3 ir 6:4. $\frac{1}{2}$ finalė: Kap. Paura — kap. Januševičius 6:2 ir 6:2. Finalė: Kap. Paura—viršila Šikšnius 6:4 ir 6:3. Po du (deblas). $\frac{1}{2}$ fin. 1) Mjr. Stasiūnas, kap. Paura — kap. Bliumchenas, v-la Šikšnius 1:6, 6:2 ir 6:3, 2) Mjr. dr. Jurgelionis, kap. Botyrius — kap. Januševičius, leit. Petrauskas 6:3 ir 6:2. Finalė: Mjr. Dr. Stasiūnas, kap. Paura — mjr. Dr. Jurgelionis, kap. Botyrius 2:6, 6:3 ir 6:4. Laimėtojai išėjo: 1) po vieną (single) kap. Paura; 2) poromis (deble) mjr. Stasiūnas ir kap. Paura.

Tai buvo pirmosios kariuomenės teniso rungtynės ir dauguma, jei ne visi, žaidėjai viešai pasirodė tik pirmą kartą. Reikia tikėtis, kad per rudens rato turnyrą jau galėsime kaip technika, taip ir skaičiumi žymiai geriau pasirodyti.

Rudens ratas numatomas per kariuomenės sporto šventę antroje rugpiučio mėn. pusėje.

Majoras Ardickas.

1 pėst. D. L. K. Gedimino pulkas.

Birželio mėn. 28 d. pulko sporto aikštėje įvyko draugiškos futbolo rungtynės tarp Ukmergės „Sveikatos“ ir Kauno „K. S. K.“ aukštosios lygos. Svečiai lengvai nugalėjo sveikatiečius 6:1.

Birželio 30 d. „K. S. K.“ žaidė su 1 p. p. futbolo komanda. Šios rungtynės buvo įdomiausios iki šiol buvusių. Rungtynes laimėjo pulkas 2:1.

V. J. J.

7 pėst. Ž. K. Butegidžio pulkas.

Birželio mėn. 29 d. Tauragės m. sporto aikštėje įvyko draugiškos futbolo rungtynės tarp 7 pėst. pulko Macikų dvairo igulos ir Tauragės L. Š. S. sportininkų.

Rungtynės baigėsi 6:3 pulko naudai.

Liudas Šapas.

Pionierių b-nas — ryšių b-nas 6:1 (3:1).

Birželio mėn. 15 d. 5 pėst. pulko aikštėje įvyko draugiškos futbolo rungtynės (revanšas) tarp pionierių b-no ir ryšių b-no 1-ųjų futbolo komandų. Pionieriai šiose rungtynėse žaidė energingai ir jau pirmame puslaiky įmuša ryšiams 3 golus, o ryšiai tik 1 golą.

Antrame puslaiky eina smarki kova. Ryšiai karščiuojasi, o pionieriai kombinuoją ir žaidžia šaltai. Pionieriai visą laiką žaidimą laiko savo persvaroj ir įmuša ryšiams dar 3 golus. Ryšių futbolininkai, matydami smarkų pralaimėjimą, nebaigę žaidimo, išėina iš aikštės.

Dalyvis.

4 art. pulkas — LFLS (kauniškė) A. L. 3:3. Birželio 29 d. Vilkavišky abi komandos žaidė futbolą. Rungtynės baigėsi lygiomis 3:3.

KSS (Lyga) — Spielvereinigung (Lyga) 2:1 (0:0).

Liepos 1 d. 6 $\frac{1}{2}$ val. vak. Klaipėdos miesto stadione įvyko įdomios ir paskutinės pavasario rato pirmenybių rungtynės tarp minėtų komandų. Rungtynės baigėsi 2:1 KSS naudai. KSS paliko pavasario rato nugalėtoja. Dabar pažiūrėkime rezultatus pavasario rato lygos klasėj:

Komandos	K. S. S.	Spielvereinigang	Freya	M. T. V.	Lošė	Laimėjo	Pralaimėjo	Baigė lygoms	Golų santykis	Taškų skaičius	Vieta
K. S. S.	—	2:1	4:1	atsi-sakė	3	3	—	—	6:2	6	I
Spielvereinigung .	1:2	—	4:1	2:0	3	2	1	—	7:3	4	II
Freya	1:4	1:4	—	6:2	3	1	2	—	8:10	2	III
M. T. V.	atsi-sakė	0:2	2:6	—	2	0	2	—	2:8	0	IV

LFLS nugalė Vienos „Herthą“. Liepos mėn. 2, 3 ir 5 d. Kaune žaidė trejas rungtynes garsi austrų profesionalų futbolo komanda „Hertha“. 1929 m. „Hertha“ žaisdama Latvijoje, pasiekė labai aukštų rezultatų su Latvijos meisteriu „Olimpija“ 6:1 ir 5:0. Be to, su Rygos futbolo klubais 5:0 ir 4:1. Iš to galima buvo spręsti, kad priešas stiprus. Lie-

pos 2 d. su „Hertha“ žaidė Kauno meisteris LFLS, kuris išėjo į aikštę geriausiame savo sąstate ir dideliu pasiryžimu atkakliai kovoti prieš daug stipresnį už save priešą. Rungtynes laimėjo LFLS 4:3.

Liepos 3 d. „Hertha“ žaidė su Lietuvos rinktine. Rinktinėje visi žaidėjai klaipeidiškiai.

„Hertha“ išėjo kiek pakeistu sąstata, negu per pirmas rungtynes. Buvo jaučiama, kad šiandieną vieniečiai nori revanšuotis ir bet kokia kaina rungtynes laimėti. Tas jiems ir pavyksta. Jau pirmą puslaikį „Hertha“ baigia 2:0 savo naudai. Antrame puslaiky rinktinėje daromi pasikeitimai. Pakeitimas išeina į gerą pusę. Rinktinė sugeba rezultatus išlyginti. Bet laimė visgi „Herthos“ pusėje. Jie iš aikštės išeina nugalėtojai, nors ir ne su žymia golų persvara. Bendras rungtynių rezultatas 3:2 ir kornerių — 5:4 „Herthos“ naudai.

Liepos 5 d. „Hertha“ žaidė su „Makabi“. „Hertha“ rungtynes laimėjo 7:0.

LFLS — Kovas 3:2 (1:0). Liepos mėn. 6 d. kooperacijos šventės proga LFLS stadione įvyko futbolo rungtynės tarp LFLS ir Kovo kooperacijos dovanai laimėti. Panašios rungtynės yra rengiamos kasmet. 1929 m. skirtąją taurę po trijų metų varžybos teko LFLS.

Šias rungtynes taip pat laimėjo LFLS 3:2.

Dviračių lenktynės.

Per suruoštas birželio mėn. 29 d. dviračių lenktynes Lietuvos čempiono vardui įgyti (sprinterio klasė) rezultatai sekanti. J. Gedminas (L. D. S.) pravažiavo 100 mtr. per 6,9 sek., 200 m. — 13,4 sek. (naujas Lietuvos rekordas); Tendis (L. D. S.) — pravažiavo tas pačias distancijas per 7,7 sek., 15 sek. ir 37,8 sek., Ignatavičius (L. D. S.) — 8,6 sek., 15,6 sek. ir 42,4 sek.

Moterų dviračių lenktynes laimėjo: Maliauskaitė (L. D. S.) — 100 m. — 9 sek. (naujas Lietuvos rekordas), 200 m. — 17,4 sek. (n. L. rek.). Be to, dar dalyvavo p. Šabakūnaitė ir Vilčinskaitė (abi L. D. S.).

Gaisrai. VI. 19 d. 1 val. 30 min. Vilkaviškio mieste užsidedė Gempelio seni mediniai namai, labai apleisti ir smarkiai apgriuvę. Gaisras kilo iš dūmtraukio. Atvykusi į gaisrą miesto savanorių komanda likvidavo gaisrą 2 val. 30 min. Į gaisro vietą buvo atvykęs 4 art. pulko ugniag. komandos viršininkas leit. Kaukas. Pulko komanda buvo pasiruošusi išvažiuoti, bet paskui gavo įsakymą pasilikti namie. Nuostolių bus arti 400 lt.

Mažas jubiliejus. Birželio mėn. 15 sukako lygiai 2 metu nuo kariuomenės ugniagesių komandų steigimo dienos. Per tą laiką komandos užgesino 15 gaisrų savo rajonuose (12 Kaune, 2 Marijampolėje ir Vilkmergėje) ir padėjo civil. ugniagesiams gesinti 75 gaisrus (51 Kaune, 6 Marijampolėje, po 4 Kėdainiuose ir Jonavoje, 3 Vilkaviškyje, po 2 Panevėžyje, Vilkmergėje, Radviliškyje ir 1 Šiauliuose). Gesinant gaisrus dirbta 392 valandas.

Sveikinimas. Iš Alytaus gautas sveikinimas: — „Kariuomenės ugniagesiams per kariuom. ugniag. inspektorių majorą Ružancovą. 1930. V. D. m. birželio mėn. 15 d. šaulių ir laisvanorių ugniagesių komandoms viršininkų kursų klausytojai prie XIX-os rinktinės Alytuje savo I-os laidos išleistuvių proga sveikina Tamstą, Pone Inspektoriau, ir kartu visus kariuomenės karius ugniagesius sulaukusius dviejų metų sukaktuvių kovojant su bendru vidaus priešų gaisru. Mes šauliai ugniagesiai — kursantai stengsimės visur ir visame kame jums padėti. Mes šauliai ir šauliai-ugniagesiai, kaip jaunesnieji jūsų broliai, visur būsime su jumis, kaip kare kovojant su išoriniu priešu, taip ir su visais vidaus priešais ir gaisrais. Valio mūsų broliai kariai-ugniagesiai. Įgaluoti: P. Vaitkuskas, ats. ltn. T. Braždžionis“.

Prašo ruošti ugniagesius valsčiui. Kar. ugn. inspektorius užklausė visas savanorių ugniagesių komandas apie atsarginius karius-ugniagesius, įstojusius į savanorių komandas. Labai įdomų atsakymą atsiuntė Grinkiškio (Kėdainių apskr.) ugniagesių draugijos valdyba. Karių-ugniagesių jie neturi ir nori turėti „savo tarpe išlavintą kari-ugniagesį, kaip vado-va komandos ir instruktorių ir viršininką“. Valdyba prašo inspektorių tarpininkauti pas vadus tų dalių, kur tarnauja

grinkiškiečiai, kad jie „būtų pralavinti ugniagesybos darbe, už ką draugija ir net visas valsčius gerb. p. inspektoriui bus amžinai dėkingas. Tuo reikalu manoma rasti pritarimą pas visus viršininkus, o patys grinkiškiečiai, tarnaujant dabar kariuomenėje, patys turi pasiskubinti į ugniagesių eiles. Iki rudens dar galima gerokai pasimokinti ir pasitobulinti ugniagesyboje.

„Trimito“ darbuotojams pagerbti vakariene. Liepos 5 d. 20 val. šaulių klūbe Kaune buvo suruošta vakariene „Trimito“ 10 metų sukaktuvių proga. Dalyvavo apie 100 svečių: šaulių sąjungos centro valdyba, buvusieji ir dabartiniai „Trimito“ redaktoriai, jo bendradarbiai, įvairių redakcijų atstovai ir kt.

Vakarienės metu pasakyta daug širdingų kalbų „Trimito“ adresu ir atsiminimų iš pirmųjų jo dienų. Jaukioj šauliškų nuotaikoj vakariene užsitęsė iki 24 val. 30 min.

Dovydiškių k. (Kėdainių apskr.). Birželio mėn. 26 d. įsisteigė šaulių būrys. Į steigiamąjį susirinkimą buvo atvykęs rinktinės vadas ir rinktinės valdybos pirmininkas.

Į būrio valdybą išrinkta: mok. J. Stankevičius, mok. St. Siudikaitė ir K. Ragauskas. Būrio vadu numatytas ats. leit. K. Bandžius.

Strumbagalvės šauliai. Birželio mėn. 15 d. Strumbagalvės būrio šauliai suruošė Būdvietyje viešą gegužinę. Publikos atsilankė apie 400 žmonių. Bendrai būrys gana veiklus, nes yra daug pasiryžusių darbui šaulių, kaip mokyti. J. Daugėla ir kt., o dirva veikimui plati. Nuo pereinamųjų metų veikia didelis choras per 70 dainininkų, kurs jau kelis kartus pasirodė publikai su gražiomis dainomis. Taip pat yra ir gerų sportininkų, tik gaila, kad šioje srityje mažai veikia. Rugpiučio mėn. 10 d. bus statomas didelis vakaras su vaidinimu „Iš meilės“ 5 veiksm. drama. *Alfas Stromas.*

Meškiučiai (Šiaulių apskr.). Birželio mėn. 22 d. vietos šaulių būrys Daugelaičių kaimo žvyrkalny atliko šaudymą kovos šoviniams. Šaudymą prižiūrėjo VII rinktinės vado padėjėjas ats. leit. Laugalis ir IX kuopos vadas ats. leiten. St. Nainys.

Rezultatai pusėtinai; buvo ir gana gerai šaudančių.

Matyti, kad šauliai stengiasi veltui šovinių neleisti, nes, palyginus su pereinamųjų metų šaudymo duomenimis, matyti žymi pažanga. *A. Žigūnis.*

„Latvijos Kareivis“ apie Lietuvą.

Į žemės ūkio ir pramonės parodą ir dainų dieną buvo atvykusi latvių žurnalistų ekskursija, kurioje dalyvavo ir „Latvijos Kareivis“ redaktoriaus padėjėjas vyr. leit. Ošs. Pastarasis, grįžęs iš ekskursijos, įdėjo porą gražių atraipsnių apie Lietuvą. Tai — įspūdziai iš parodos ir dainų dienos, o taip pat iš kelionės po Lietuvą.

Kalbamo laikraščio 142 nr. įdėti naujojo krašto apsaugos ministerio pulk. Giedraičio ir buv. ministerio pulk. Variakojo atvaizdai ir labai palankus atsiliepimas apie naująjį ministerį, kuris ilgą laiką buvo Lietuvos karo atstovas Latvijai.

Latvijos karininkų kadro parengimas.

Latvijos karo ministeris gen. Vacietis pareiškė, kad dabar taikos metu Latvija karininkų turi pakankamai. Todėl šį rudenį priėmimo į karo mokyklą nebus. Dabar karo mokykla rengs karininkų pavaduotojus, kurie iki šiol buvo rengiami tam tikrose komandose prie divizijų. Į karininkų pavaduotojų kursus priimami tik baigę aukštesnias mokyklas arba universiteto studentai.

Latvijos ir Estijos karo laivynų manevrai.

Latvijos ir Estijos karo laivynai š. m. birželio mėn. pabaigoje darė bendrus manevrus, vadovaujant Latvijos admirolui Kaiserlingui ir Estijos admirolui Zalcai. Abu laivynai susitiko Monzunde.

Keikūnas ir jo šauni kompanija.

Štai keikūno paslaptys —
 Jono Šlėgos paprotys.
 Taip vyrukas keikės, barės,
 Kad daboklėn jį uždare —
 Sako, ten gal susipras
 Ir nuo keiksmo to atpras.
 Kur tau! Mūsų Šlėga Jonas,
 Kad paleido gramofoną —
 Rupkės, raganos, žalčiai
 Pasipylė tūkstančiai.
 Vos pravert jis burną spėja,
 Kompanionai sprunka vėjais,
 Sprunka dideli, maži —
 Tai kompanija graži.
 Gerbiamasis mūsų Šlėga
 Tas šlikštynes taip pamėgo,
 Kad gyvent be jų jisai
 Nebegali suvisai.
 Už daboklės — kits dalykas —
 Spruko rupkė — ir išnyko:
 Ar tai pelkėj, ar tai baloj
 Greit suranda savo galą.
 Čia blogesni popieriukai:
 Iš daboklės kur paspruksi?
 Nė per naktį, nė per dieną
 Nepragrauši mūro sieną.
 Užtat mūsų Šlėga veikiai
 Pilną kamerą prikeikė.

* * *

Kai prikeikė, išsigando:
 Šlykščios rupkės visur lenda,
 Ir ant lovos ir palovėj
 Biaurių gyvių prisibrovė.
 Gerbiamasis Jonas Šlėga
 Iš tos baimės neužmiega:

Jo sutverti pavyzdžiai
 Čia kankina jį skaudžiai.
 Vieną naktį pernakojęs,
 Rėkia Šlėga išsižiojęs,
 Kiek tik gali, gvoltu šaukia,
 Beldžiasi išleisti į lauką...

* * *

Jis paleistas nesisakė,
 Kad kalsonai buvo šlapi...
 Ir nuo šito strošno laiko
 Jis daugiau nebesikeikia.

Parašė Jonas Vaškas — Šaudymo taškas.

Gudrus tinginys pabado.

Kartą vienas ponas su tarnu apsistojo viešbuty.
 Rytą tarnas atnešė ponui apdulkęjusius batus. Jis
 labai nustebė ir paklausė:

— Jonai, kodėl mano batų nenuvalei?

Tarnas atsakė:

— Pone, juk mes tuoj keliausime ir batai vėl ap-
 dulkės.

Tarnui išėjus, ponas pavalgė pusryčius ir prisi-
 rengė į kelionę. Pagaliau, atėjus tarnui, ponas sako:

— Renkis, keliausime!

— Bet aš dar pusryčių nevalgiau, — atsakė tar-
 nas.

— Tai niekis! Jeigu tu dabar pavalgytum, tai už
 pusvalandžio vėl įsinorėtum, — atsakė ponas.

Ponas jojo palengva ir išsiėmęs knygą skaitė.
 Taip jie bejodami sutiko kitą poną. Tas prijojęs pa-
 klausė tarno, kur jie keliauja.

— Į dangų, pone — atsakė tarnas.

— O iš kur tu žinai? — vėl paklausė ponas.

— Aš pasnikauju, o mano ponas meldžiasi, —
 atsakė tarnas.

Melagis suklupo.

Kartą vienas kareivis, mokąs gerai meluoti, pa-
 teko į kaimo vakarėlį ir ėmė pasakoti apie įvairių
 kraštų miestus. Tada vienas vyrukas paklausė:

— Tamsta, tur būt, gerai žinai geografiją?

— Būti neteko, bet pro šalį geografijos važia-
 vau.

Per higienos pamoką.

Mokytojas: Pavyzdžiui, girtas žmogus grįžo iš
 miesto ir eidamas per tiltą nukrito nuo jo ir užsi-
 mušė. Ko iš šio pavyzdžio girtuokliai galėtų pasi-
 mokyti?

Mokinys: Ogi, kad pasigėrus reikia eiti visada
 kelio viduriu.

Nauji leidiniai.

KULTŪRA. Mėnesinis iliustruotas mokslo, visuomenės, literatūros populiarus žurnalas. Nr. 6—7. 1930 m. Leid. — Kultūros švietimo Draugija Šiauliuose. Red. — P. Bugailiškis. Atskiro numerio kaina 2,50 lt.

Šiame numery, be ištisos eilės straipsnių, kurių vertė labai nevienoda, randame taip pat ir tulo Ats. kapit. (tur būt — atsargos kapitono) straipsnį „Šių dienų karo industrializacija“. Pasak autoriaus karo laimėjimas pareiškia vien tik nuo krašto ekonominės būklės. Girdi, didįjį karą laimėjo ne frontas su tikrai talentingais karo vadais ir su narsiais, o net ir labai gausiais (Rusijoje) kareiviais, bet šalių ekonomika.

Kad ekonominė krašto būklė turi didelės reikšmės, tai kiekvienam aišku. Tačiau yra ir kitas dar svarbesnis karo veiksnys — tai žmogus, karys. Per visus amžius šiame veiksnny glūdėjo karo laimėjimas. Taip yra dabar. Taip bus ir ateity. Karo dėsniams pastovūs. Veltui autorius turi vilties, kad „susipratęs“ proletariatas panaikins karus. Tuščia viltis. Autorius, matyti, visiškai neskaitė rusų bolševikų literatūros ir nežino, kaip tie „susipratę“ proletarai rengiasi būsiamam karui ir kaip jie karą supranta.

Toliau tas pats autorius, pasinaudodamas vokiškų žurnalų „Die Umschau in Wissenschaft und Technik“ ir „Technik für Alle“ medžiaga rašo apie Europos valstybių karo laivynus ir plaukiojančius „širšių“ lizdus jūroje (tam tikri karo lėktuvams laivai).

TEISĖ. Teisės mokslų ir praktikos laikraštis. Leidžia Lietuvos teisininkų draugija. Redaktorius A. Kriščiukaitis. Nr. 17. Sausis — birželis. 1930 Vytauto Didžiojo metai. Kaina (su priedu) 6 litai.

Šis mokslinis žurnalas, skirtas teisės klausimams nagrinėti, įdomus kiekvienam inteligentui. Štai šiame numery yra M. von Krokow-Krokauskio straipsnis „Tarptautinės teisės plėtojimas rytų Europoje“, kuriame liečiama ir senovės Lietuvą. G. Rutenbergas nagrinėja naujųjų Lietuvos ir Vokietijos sutarčių svarbiausius teisės dėsnius. Toliau seka straipsniai: G. Krivicko „Austrijos Federacijos Konstitucinė reforma“, Dr. L. Veržbavičiaus „Mažamečių nusikaltėlių atidavimo į drausmės bei auklėjamas įstaigas juridinė reikšmė“, K. Šalkauskio „Vardo teisė“, V. Burkevičiaus „Vyresniojo notaro darbo praktika“, bibliografija ir recenzijos, Vyriausiojo tribunolo praktika ir oficialinis skyrius.

„Teisė“, kaip labai specialus žurnalas, kareivių ir mokyklų bibliotekoms netinka. Tačiau atskiriems kariams, kuriems rūpi teisės klausimai, labai pravartu jį įsigyti.

Jokūbas Abramavičius. ČEKIAI. „Teisės“ priedas. 1930 m. 72 pusl. Kaina 2 lt. 50 c.

Pinigai yra turto saikas. Be pinigų šių dienų gyvenimas visiškai negalimas. Jie yra, tarytum, kraujas žmogaus organizme. Tačiau pinigai nebespėja atlikti viso darbo. Taigi jiems į pagalbą ateina čekiai.

Kas yra čekis? Į šį klausimą kalbamos knygelės autorius taip atsako: „Čekis yra popieris, kuriuo vienas asmuo (čekio davėjas) paveda mokėtojų (bankui, pirkliui ar šiaip asmeniui) sumokėti pateikėjui (čekio laikytojui) tam tikrą pinigų sumą iš jo (čekio davėjo) pinigų, esančių jo einaimoje sąskaitoje pas mokėtoją“.

Šioje knygelėje autorius plačiai apibūdina čekio sąvoką, jo vartojimą ir t. t. Taigi visiems, kurie domisi ekonomiais ir teisiniais klausimais, patartina įsigyti kalbamą knygelę.

KOKS TURI BŪTI POLICININKAS. Išleido „Policijos“ žurnalo redakcija. Kaunas. 1930 — Vytauto Didžiojo — metai. 16 pusl. Kaina 50 centų.

Policijai tenka labai svarbus vaidmuo — ji yra tvarkos sargas ir piliečių auklėtojas. Todėl iš kiekvieno policininko reikalaujama, kad jis atitiktų savo pareigas. Šioje knygelėje populiariškai dėstomos policininko pareigos ir elgiamasis atliekant tarnybos pareigas.

KAUNO MIESTO POLICIJAI ŽINOTINŲ ĮSTAIĞŲ IR ASMENŲ ADRESŲ KNYGELĖ. Vidaus reikalų ministerijos leidinys. Kaunas 1930 — Vytauto Didžiojo — metai. „Meno“ spaustuvė. 64 puslapiai. 15/10 cm. 1500 egz. Kaina nepažymėta, pardavinėjama po 1 lt. 20 centų.

Iki šiol mūsų knygų rinkoj nebuvo adresų knygelės, kuria galėtų naudotis praktikos reikalui.

Šioje knygelėje surašyti visi piliečiams reikalingiausių įstaigų ir asmenų adresai, pavyzdžiui, advokatų, gydytojų,

bankų, bibliotekų, įvairių biurų, ligoninių, konsulatų, kooperatyvų, laikraščių redakcijų, muziejų, vaistinių, stočių, valstybinių, savivaldybinių, visuomeninių ir kultūrinių įstaigų ir kiti adresai. Iš viso yra 53 skyriai.

Knygutės formatas toks, kad ji tiktų nešiotis su savimi. Aspausdinta ant gero rašomojo popierio.

Ši knygelė naudinga ne vien policijai, bet ir įvairioms valstybinėms bei savivaldybinėms įstaigoms, kariams ir piliečiams. Bibliotekoms netinka.

Pirkti šią knygelę galima Kauno miesto ir apskrities viršininko įstaigoje.

Charles Dickens. VARPAI. Apysaka. Vertė Antanas Venclova. Išleido „Spaudos Fondas“. 1930 m. 100 psl. Kaina nepažymėta.

Giovanni Papini. KRISTAUS ISTORIJA. Iš italų kalbos išvertė d-ras P. Mačiulis. Antroji dalis. 1930 m. „Žinijos“ bendrovės 21-sis leidinys. 227 psl. Kaina 6 lt. 50 ct.

Ši knyga parašyta beletristikos forma. Tai nėra vien sausi ir nuobodūs faktai, kaip dažnai istorijose pasitaiko, bet parašyta gyvai ir įdomiai. Išversta taip pat gerai ir kalba lengva, suprantama, nors ir mažai pratusiam skaityti.

Galvosūkių 25 nr. sprendimas.

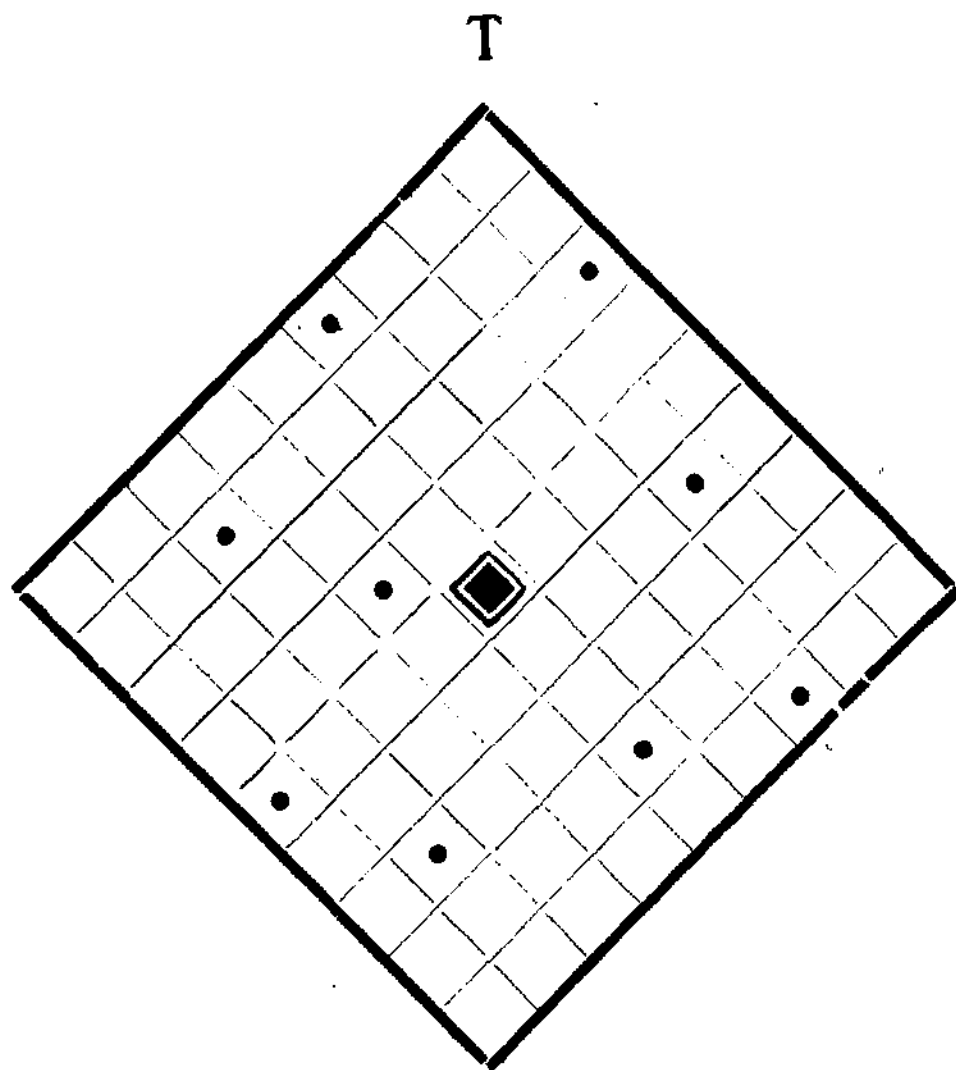
1. Brianas. 2. Osmenas. 3. Markoni. 4. Bajoras. 5. Olimpija. 6. Savasis. 7. Viršila. 8. Amerika. 9. Inkstai. 10. Dinaras. 11. Italija. 12. Smetona.

Visus šiuos žodžius parašius vienu stulpeliu ir jų pirmąsias raides skaitant iš viršaus apačion, išeis žodis BOMBOSVAIDIS.

Gerai išsprendė šie asmens: 1) jaun. san. pusk. A. Bernotas (2 p. p.); 2) vyr. pusk. J. Paliulis (2 p. p.); 3) eil. St. Viluckas (2 p. p.); 4) Sirgėdas (Šn); 5) P. Budreika (KKDD); 6) A. Marchertas (Ptršn.).

Galvosūkis 27 nr.

(Vertinamas 1 tašku)

Trys kareiviai Jonas, Simas ir Petras šaudė į taikinį „T“ iššovę kiekvienas po trys šūvius, jie atžymėdavo taikinyje savo kludymus. Šaudymui pasibaigus ir pradėjus bendrai visiems žūrėti kludymus, Jonas sako: — Žiūrėkite kaip įdomiai išsisklaidė taikinyje kludymai. Nėra nė vieno kludymo, kuris su kitu būtų ant vienos ir tos pačios stačios, guščios bei įstrižinės linijos. Kito tokio kulipkų išsisklaidymo negali būti?

Pažiūrėjęs geriau į taikinį, Petras tarė: — Netiesia! Jei dar pataikysim į tris, gretimas kludytiems, taikinio akutes tai irgi bus toks pats kulipkų išsisklaidymas. Būdamas ne tik sumanus, bet ir taiklus šaulys Petras, šovė dar 3 kart ir pataikė į taikinį taip kaip sakė.

Pažymėti kryžiuoku į kurias taikinio akutes pataikė Petras.

(P..)

augl vleta ... ams. Taupymo dėžutės. Visos bankinės operac.

Lietuvos Koperacijos Bankas
Kaunas, Laisvės alėja 62.
(Savi namai) Tel. 104, 746, 922

Geriausiai aprūpinsi save ir vaikus, pasidėdamas pinigus

ŪKIO BANKE
Turtas 15 milijonų litų. Moka aukštus nušimčius. Ūkio Banką rasi kiekviename apskr. mieste.

Vartokite tik geriausią kremą avalinei, „Gutalin“ dirbtą su terpetinu.

Lietuvos Raudonojo Kryžiaus XVII-os Loterijos II-os klasės laimėjimų lentelė.

1930 V. D. m. liepos mėn. 5 d., „Baltosios Gulbės“ salėj (Rotušėj) įvyko XVII Loterijos II-os klasės lošimas, vadovaujant D-rui Rokui Šliupui ir dalyvaujant valdžios, savivaldybės ir spaudos atstovams ir publikai.

Sekantieji pamatinės ir paralelės loterijų bilietai laimėjo:

Nr. 10783 laimėjimas 4000 lt., Nr. 9288 laim. 1000 lt., Nr. 4787 laim. 800 lt., Nr. 13378 laim. 600 litų.

Po 300 litų: Nr. Nr. 12024, 13522.

Po 250 litų: Nr. Nr. 14296, 14657, 16103.

Po 200 litų: Nr. Nr. 3148, 4438, 9874.

Po 150 litų: Nr. Nr. 1287, 10563, 12452.

Po 100 litų: Nr. Nr. 2879, 6627, 6728, 8513, 9668, 10290, 13282, 13667, 13750, 14816.

Po 50 litų: Nr. Nr. 803, 891, 1982, 2526, 3055, 3095, 3100, 3287, 3419, 3996, 4061, 4367, 4428, 5442, 6835, 7112, 8667, 9720, 10440, 10444, 10606, 10992, 11427, 11470, 11915, 12971, 13762, 13815, 13835, 13859, 14003, 14140, 14910, 15303, 15736, 15810, 15835, 16019, 17395, 17485.

Po 25 litus laimėjo visi Nr. Nr., kurie turi savo gale: 02, 54, 99. Pavyzdžiui: 02, 102, 202 ir t. t. iki 17402, 54, 154, 254 ir t. t. iki 17454, 99, 199, 299 ir t. t. iki 17499 ir be to Nr. 7208.

Laimėjimų išmokėjimas prasideda š. m. liepos mėn. 12 d. Paskutinis II-os klasės laimėjimų išmokėjimo laikas baigiasi 1930 V. D. m. spalio mėn. 5 d.

Lietuvos Raudonojo Kryžiaus Loterijos Valdyba.
Kaunas, Laisvės Alėja 35. Tel. 932.

XVII Loterijos III-os klasės lošimas įvyks 1930 V. D. m. rugpiūčio mėn. 5 d.

Perkūnsargiai

pigiai galima pirkti pas

S. Trinkovskis ir K. Arris
Kaunas, Laisvės al. 25. Tel. 396.
Katalogus siunčiame pareikalavus.

Šalin užsienio tepalas, mes turime savąjį, vietos išdirbimo. Kas bent kartą pamėgino

„Kavalier“, tas jau nebesiskiria su juo ir kitiems pataria, kad yra geriausias tepalas tik „Kavalier“. Saugokitės padirbimų.

Neaikovok pinigų niekams,

o nusipirk tikrai įdomias ir naudingas knygas, būtent:

Knut Hamsuno **Panas**. Romanas 3 lt. 50 ct.

Anatole France **Dievai trokšta**. Romanas

iš Didžiosios Prancūzų revoliucijos teroro laikų.

Iš 315-os prancūziškos laidos išvertė E. Viskanta 3 lt. 50 ct.

Viktoro Hugo **Paryžiaus Katedra**. Ro-

manas. Trys tomai. Kaina: I ir II tomai po

2 lt. 50 ct., III tomas 3 lt.

L. Tolstojaus **Kreicerio sonata**. Romanas 2 lt.

Reikalaukite visuose knygynuose arba išsirašykite iš leidėjo:

„Švyturio“ B-vės, Kaunas, Kęstučio g-vė 36.

Audinių fabrikas „LITEX“

Kaunas, Gedimino g-vė 5 nr. Tel. 853.

Reikalaukite mūsų fabrikos išdirbinius visose manufaktūros krautuvėse Lietuvoje.

Mūsų vilnoniai ir pusvilnoniai išdirbiniai savo kokybe ir pigumu pralenkia užsienines prekes.

KOSMOS
KAUNAS.

Aukščiausios rūšies gėlių odelonai, kvepalai, tualetu vanduo. Reikalaukit visur.

Jei nori būti „Rūtelė“

skaisti ir graži, tai vartok tik muilą

„Florance“. Kaunas

Saugokite savo sveikatą!

Rūkykite naujai išleistus papirosus su vata

„Katrytė“

Vata apsaugojama Tamstų sveikatą. Geras skonis, aukšta kokybė ir tik

25 ct. už 10 št. ir 50 „ už 20 „

Reikalaukite visur „Katrytės“ su vata

Tabako ir papirosų fabrikas „BRAVOL“